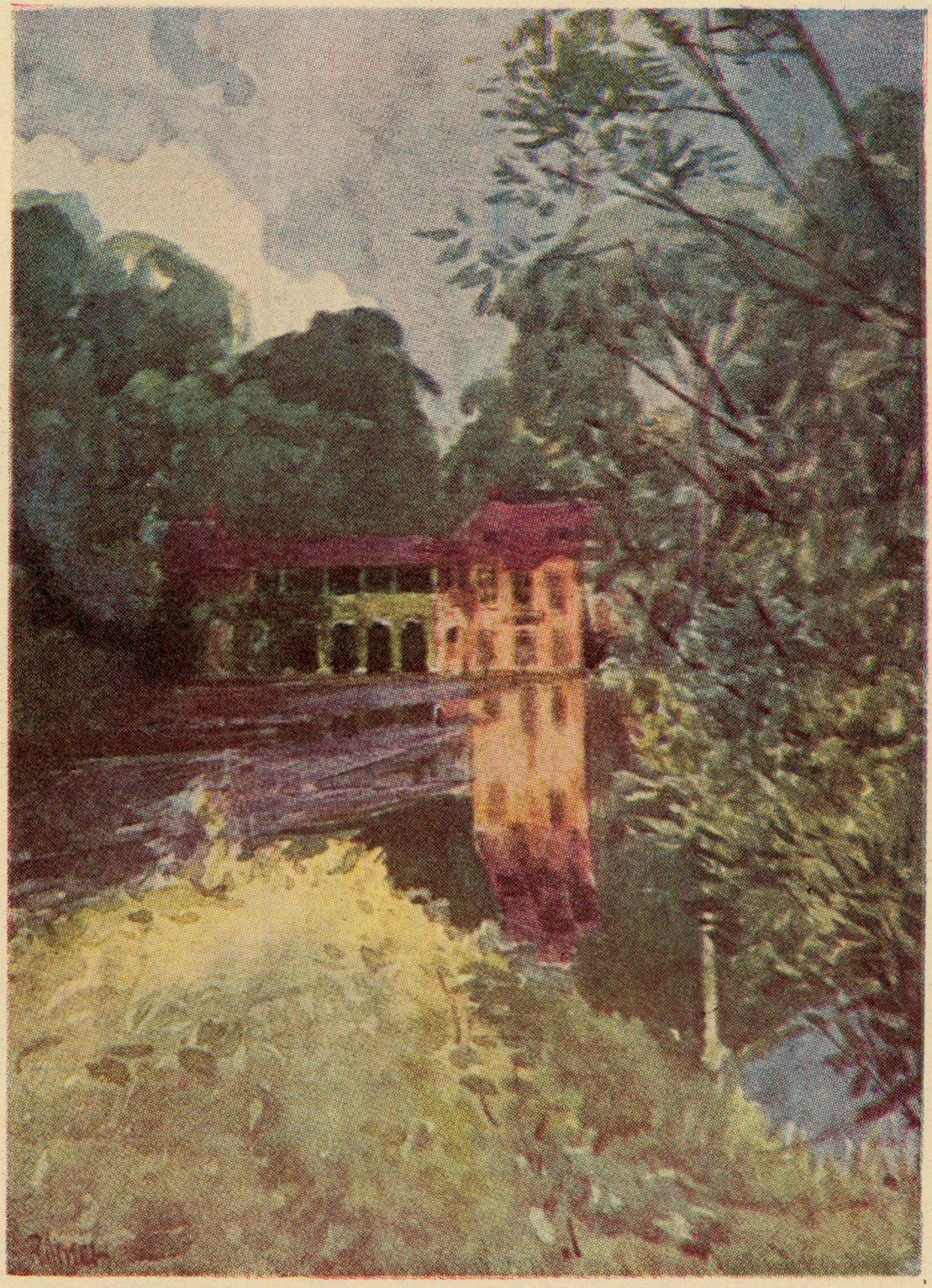
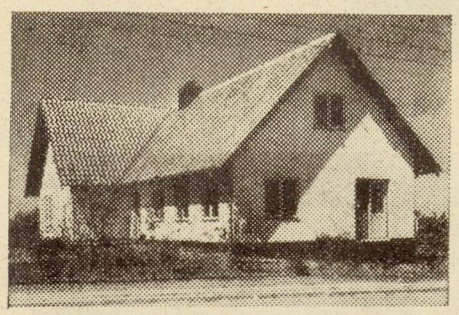
Samvirke

1. SEPTEMBER 1952 - 25. ÅRGANG NR. 15 - OPLAG A-B

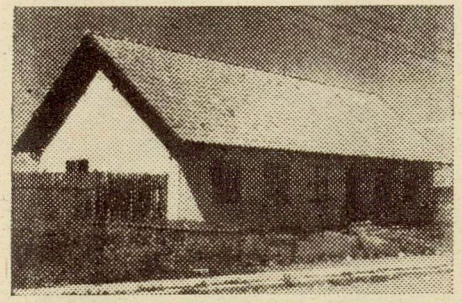

Lystslottet Petit Trianon i Versailles, et fortryllende og fortryllet slot. Se midtsideartiklen.

Overalt i Danmark...

Durisol-villa i Aalborg.

Durisol-villa i Aalborg.

Durisol-villa i Nykøbing Sj.

i

FREDERIKSHAVN
HIRTSHALS
HJØRRING
AALBORG
SKIVE
HOLSTEBRO
HERNING
SILKEBORG
HORSENS
HEDENSTED
VEJLE
FREDERICIA
KOLDING
AABENRAA
VARDE
RIBE
SØNDERBORG
NYBORG
SVENDBORG
KORSØR
NÆSTVED
HOLBÆK
KALUNDBORG
KØGE
STORKØBENHAVN
RØNNE

og i mange andre købstad- og landkommuner rejser sig nu store kolonier af Durisolhuse.

HVORFOR?

Fordi husene opføres til rimelige priser

– bygherren hjælper håndværkerne med opførelsen og skaber en betydelig del af kapitalindskudet med eget arbejde

– statslånsfinancieringen opnås med gode lån til lave renter

– Durisol-isoleringen bevirker et meget lavt brændselsforbrug i lune, tørre huse.

Næste forårs byggeri skal planlægges nu i efteråret - skriv efter vor fyldige parcelhusbrochure.

Durisol

NØRRESUNDBY. TELF. 6165 - 6250

★ **SUNDHED OG SYGDOM**

Mystisk grønt stof

Klorofyl er et stof, uden hvilket hverken mennesker eller dyr kunne leve. Klorofyl er nemlig det grønne stof i væksternes blade. Med sollysets hjælp forvandler klorofylet jordens vand og luftens kvælstof til kulhydrater, som siden bliver til føde for mennesker og dyr. Klorofylet hjælper også til at læge brandsår, mavesår, eksem m. m.

På det sidste er klorofyl også bragt i anvendelse for at fjerne »dårlig ånde« og lugt af sved. Alene i USA sælges nu af denne grund for 600 mill. kr. klorofylpræparater om året.

På trods af mange års forskning kan videnskaben ikke sige, hvordan klorofyl forvandler vand og kvælstof til kulhydrater, eller hvordan stoffet læger sår eller fjerner dårlig ånde.

Man *ved*, at klorofyl er et grønt farvestof i slægt med det røde farvestof i blodet. Man *tror*, at klorofyl for eksempel ved lægning af sår får de beskadigede celler til atter at arbejde normalt. Bevis har man ikke – endnu.

Et grønt blad på såret – og det læger hurtigere og bedre. Sådan lyder et gammelt husråd. Det passede. Og det var klorofylet, der gav resultatet. Uden at man anede noget derom.

Klorofyl til FN-tropperne. Først for 30 år siden blev klorofylets virkning som lægemiddel opdaget.

Under krigen eksperimenteredes med klorofyl som sår-lægemiddel. Det opdagedes, at stoffet mere end noget andet kendt lægemiddel fik cellerne i et ødelagt væv til at vokse – og det holdt samtidig cellerne i skak, så de ikke voksede *for* meget. Sårene lægedes næsten uden ar, og stoffet hindrede bakterierne i at brede sig. Store mængder klorofylsalve anvendes nu af FN-tropperne i Korea.

Ny storindustri. At klorofyl kan fjerne dårlig lugt, blev opdaget på et krigslazaret. De åbne sår stank, så både patienter og plejere mistede appetitten. Da man begyndte at behandle sårene med klorofyl, forsvandt stanken som ved et trylleslag.

Da man derefter – ved at lade forsøgspersonerne tage klorofylpiller – opdagede, at lugt af sved og dårlig ånde kunne fjernes i seks timer eller mere, gav det anledning til igangsættelse af en kæmpeindustri i USA. En effektiv reklame har lært amerikanerne, at grøn tandpasta giver god ånde samt fjerner lugt af sved, tobak, sprit og øl. Man har klorofyl som tabletter, kugler, luftrensere og andre hygiejniske præparater. Af hvilken værdi vides foreløbig ikke, men at klorofylsalve besidder fremragende medicinske egenskaber, er bevist.

En storby i hedens vold

I Amerika sættes ustandseligt rekorder. Også hvad temperaturen angår. Hver sommer lider byerne ved østkysten af USA under hedens frygtelige pres, men i år har det været særligt galt, måske fordi et varmere klima, som påvist af den meteorologiske videnskab, flytter længere og længere nord på — hvad vi herhjemme dog ikke har følt os generet af i denne sommer. Under hedebølgen i år måltes en dag i juni 62 grader celsius i New York. Det var ganske vist i solen, men den bager de tolv vigtige nord-sydgående gader i verdensbyens mest myldrende del, så det blev mange hundredtusinde, der den dag fik rekordtemperaturen at føle. Og man ved endda, at det bliver værre. I september når temperaturen altid højdepunktet for sommerens varmegrader.

New York har i virkeligheden kun to årstider: sommer og vinter. Forår og efterår kan tælles i dage.

Fugt og kulde. Det er den grusomme fugtighedsgrad, som gør New York til et hede-inferno. Verdensbyen ligefrem bades i dampen fra det evigt fordampende Atlanterhav. Ikke kviksølvets men fugtighedsmålerens svingninger er samtaleemnet i de seks sommermåneder, når tøjet klæber sig til kroppen, til stole og møbler, og når aviserne føles tunge og klamme af al den opsugede fugtighed.

New York ligger på breddegrad som Madrid og Rom. Her stænger man sig inde bag lukkede skodder, når solen er værst. Sådan gør man ikke i New York. I verdens rigeste by kan man ikke tillade sig den luksus at standse jagten efter dollars i tre—fire eftermiddagstimer hver dag.

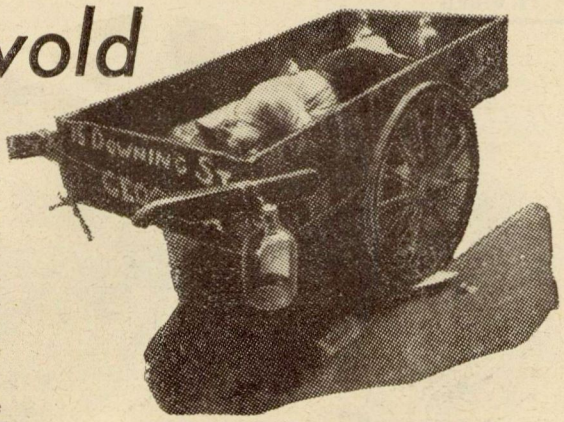
I adskillige lokaler er luftnedkølingsanlæg sat i gang. Dette tekniske påfund, der ligner et centralvarmeanlæg, men bringer kulde med sig, er en velsignelse for de mennesker, der arbejder i de afkølede rum, men en fare for dem, der kommer ind direkte fra den solhede gade. Så føles det som at blive kastet i en iskælder. Den voldsomme overgang fra varme til kulde forårsager forkølelsestilfælde i tusindvis.

Til private hjem er luftkølingsanlæg alt for kostbare. De koster 2000—6000 kroner pr. værelse. Derfor stønner, transpirerer og lider de 95 procent af New Yorks befolkning under heden.

Under åben himmel. En hedebølge som den i juni fører mange alvorlige konsekvenser med sig. På de tre værste dage døde mere end hundrede mennesker af hedeslag i New York. Trafikken gik mange steder i stå, da asfalten i truende grad syntes at ville antage sin oprindelige flydende form. Togforbindelserne til to tætbefolkede forstæder gik i stå, da sporene slog sig og rev sig løs fra svellerne.

Man må prøve at holde heden ud i arbejdstimerne. Men den del af dagen, man selv er herre over, opholder man sig i videst muligt omfang under åben himmel. Om aftenerne fyldes parkerne med titusinder af mennesker, der ligefrem jubler, når der kommer en smule brise. Mange mennesker overnatter i parkerne eller på brandtrappernes altanagtige afsatser bag på hver eneste boligejendom. De bedst stillede omdanner deres altaner til friluftsstuer eller soveværelser.

Man bader overalt, også hvor det ikke er tilladt. Politiet er pr. helikoptere på vagt for at hindre ulovlig badning i det grumsede og strømfyldte vand langs havnekajerne og for at komme de illegale badende til undsætning, hvis de overraskes af strømmen.

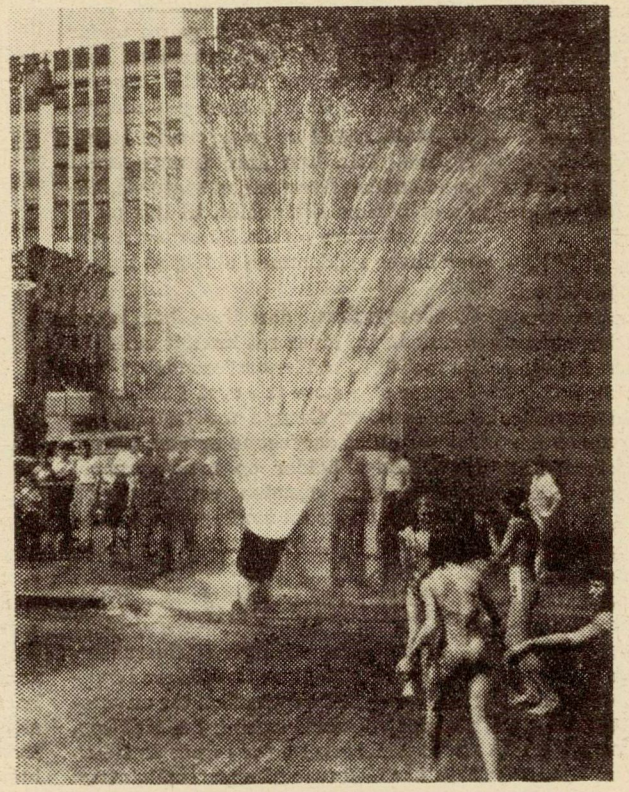

Helt sydlandsk er denne situation, hvor et bud tager sig en blund på bunden af sin trækvogn.

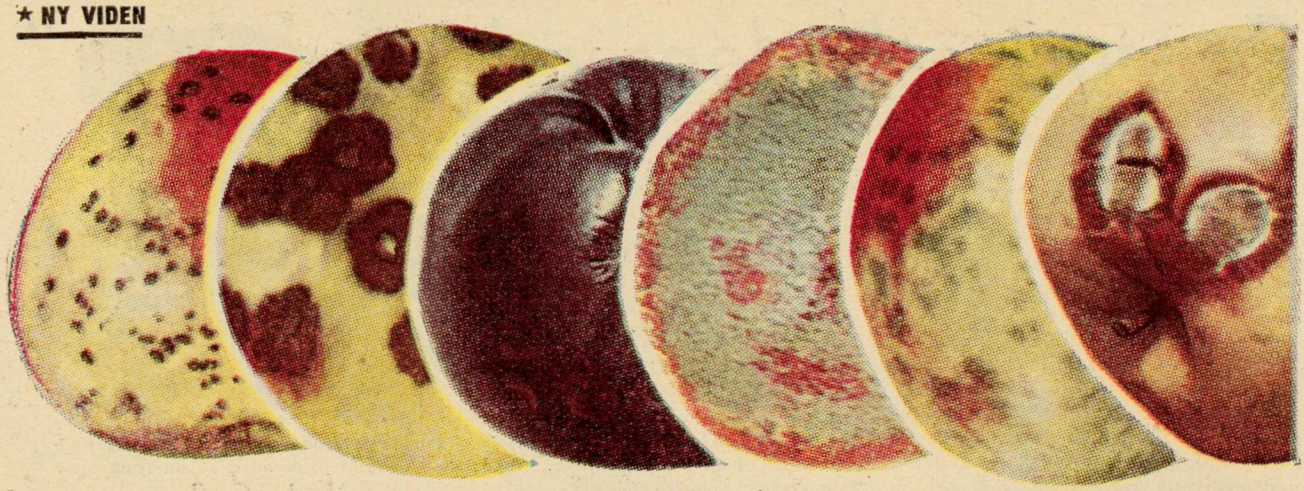
Vandspild. New York bruger millioner og atter millioner liter vand i de hede sommermåneder. Selv om vandforsyningen i år har været tilstrækkelig, kan det hænde, at forbruget stiger så enormt, at vandtrykket falder, og kun husenes nederste etager har vand.

En af de hyppigste årsager til vandmanglen er den, at det fra gammel tid er børnenes og ungdommens privilegium at åbne for brandvæsenets vandhaner på gaderne, sætten en hul tønde eller et stykke træ for udløbet, så det kølige drikkevand sprøjtes helt op i fjerde eller femte sals højde, for derefter at falde ned som et tropisk regnskyl over de jublende, badeklædte på gaden.

Ofte ser politiet gennem fingre med dette. Men når vandtrykket falder mod katastrofepunktet, viser lovens håndhævere sig i al strenghed. Patruljerne kører omkring for at hindre vandspildet, men lidet hjælper det. Livligst udspilles disse vandpantomimer i de overbefolkede bydele i New York, hvor negrenes og de fattige mellemamerikaneres brune og sorte skarer holder til. På sommerdage fosser vandet på hvert eneste hjørne og forvandler skrånende gader til småfloder, mens tusinder nyder »springvandenes« kølighed. Politiet fanger sjældent andre misdædere end dem, der snubler på den glatte gade, når de søger at undslippe betjentene. Drivvåde som deres ofre anholder betjentene de uheldige, lukker omhyggeligt for vandposten, men ikke så snart har patruljebilen forladt hjørnet, før en kvik negerdreng rykker frem og med en hjemmelavet nøgle åbner for vandet, og historien begynder forfra.

Der åbnes for brandhanen, en hul tønde sættes over, vandet sprøjter op og falder som et regnskyl ned over de badeklædte.

Billederne her gengiver de almindeligst forekommende sygdomsangreb på æbler (også omtalt i teksten herunder). Fra venstre i øverste række: 1. Lagerskurv og angreb af lagerskurv forstørret. 2. Gul monilia (negeræbler), 3. Penselskimmel, 4. Sodplet, 5. Rosaskimmel. Nederst til højre ses to eksempler på angreb af 6: Gloesporium.

Svamp og skurv i æblelageret

Vil man have det rette udbytte af æblehøsten, må man være på vagt mod sygdomsangreb på æblerne.

Mange forskellige svampearter kan angribe æbler under opbevaringen og forårsage store tab. Som almindelig regel kan det siges, at *indsvøbning* af æblerne med papir i nogen grad, men ikke afgørende, hemmer udbredelse af svampe, og at angrebene som regel er faldende med temperaturen. Da svampene danner sporer på overfladen, der kan bringe smitstof videre, må man fjerne de angrebne æbler omgående, men det må gøres forsigtigt, da svampenes sporer uendelig let spredes. Det er af stor betydning, at æbler sorteres, inden de stilles på lager, så kun de helt usårede og uplettede opbevares.

1. Lagerskurv er meget almindelig og forårsager stor skade. Den danner indfaldsport for andre svampe og forårsager derved, at æblerne hurtigt rådner under opbevaring. Skurven må bekæmpes ved nedgravning om foråret af de nedfaldne blade og især ved sprøjtning eller pudring af træerne, hvorom der altid kan fås gratis oplysninger fra Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby.

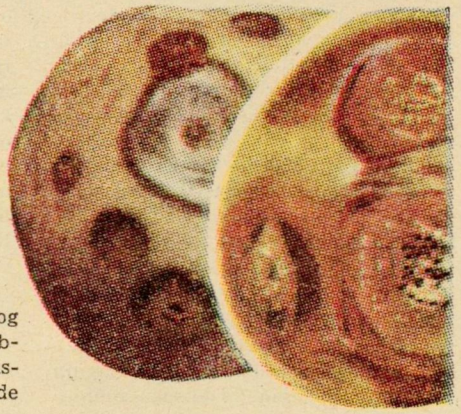
2. Gul monilia, der udvikler »negeræbler«, er en af de almindeligste æblesygdomme hen mod modningstid. Den kan også findes på pærer og andre frugter, men er hyppigst på æbler og stærkest lige efter nedplukningen. Sprøjtninger og pudringer hemmer sygdommen, og man bør desuden omgående fjerne angrebne frugter fra træerne, da svampen dels smitter, dels vokser ned i frugtgrenen og overvintrer. Sprøjtning med forårskarbolineum har nogen virkning på svampen i grenene. Vigtigt er det, at æblerne er uden sår, når de lagres, og en hurtig afkøling hemmer i betydelig grad sygdommen.

3. Penselskimmel er en alvorlig sygdom, der kan forårsage store skader og derved store økonomiske tab. Sygdommen forebygges bedst ved pinlig renholdelse af lagerrum og hurtig fjernelse af angrebne æbler, og man skal desuden passe godt på, at æblerne ikke såres, så de er modstandsdygtige overfor svampeangreb. Kulde forhaler svampens vækst.

4. Sodplet er først dukket op her i landet i de senere år. Der kan være stærke angreb, inden æblerne plukkes, men det kan blive betydeligt værre under opbevaringen. Sodplet bekæmpes som lagerskurv ved at fortsætte sommersprøjtningen til hen mod plukningen.

5. Rosaskimmel er en udpræget lagersygdom. Den kan ikke trænge ind i sunde æbler, hvorfor den vigtigste måde at komme skimmelen til livs på er at undgå skurv og sår. På skurvfri æbler bliver sygdommen aldrig af betydning.

6. Gloesporium, der ikke har noget dansk navn, giver ret hurtigt æblet et uappetitligt, råddent udseende og forårsager ofte store tab også i kølelagre. Især er Cox' Orange modtagelig. Det ser ud til, at angrebene er værst, hvor man tidligt holder op med sommersprøjtningen, desuden er sårede og skurvede æbler ret modtagelige. Frugtlagre og -kasser bør desinficeres.

Ildfluernes ild

Hvordan frembringer ildfluerne lyset i deres hale under flyvningen i sommernatten. Dette spørgsmål tog en amerikansk videnskabsmand, dr. *McElroy*, op til undersøgelse for et par år siden. Han har fået svar på spørgsmålet, men samtidig har han gjort en lang række andre og måske langt mere værdifulde videnskabelige iagttagelser. Hans første bedrift var at isolere det lysgivende stof hos ildfluerne. Det skete, efter at han havde indsamlet og tørret hundredtusindvis af de små fluer og pulveriseret dem. Selv pulveret kan afgive lys. Man kan læse sin avis i et mørkt rum med en flaske pulveriserede ildfluer som lyskilde.

Dr. McElroy har derefter gennem en række kemiske processer fundet ud af de lysgivende stoffers sammensætning. Der er tale om fire forskellige stoffer, hvoraf det ene, adenosis triphosphat (ATP) synes at være det vigtigste i lysafgivelsesprocessen. Endnu interessantere er det, at det samme stof spiller en vigtig rolle ved muskelsammentrækningerne. Det kan udløse tre energiformer hos en lang række dyr: den kemiske, den lysgivende og den elektriske (f. eks. »stød« fra elektriske ål).

Dr. McElroy mener, at dette ATP-stof, som han har rendyrket hos ildfluerne, findes hos alle levende væsener, også hos mennesket, og har en ganske bestemt rolle at udføre i organismen. Det er hans opfattelse, at ATP-stoffets rolle er lige så vigtig for livsfunktionerne som mange vitaminer og hormoner. Holder dr. McElroys teori stik, så er det intet mindre end et af de livsbefordrende stoffer, han fandt, da hans videnskabelige nysgerrighed bød ham at finde ud af, hvordan ildfluen lyser.

Som i solens indre

Giornale d'Italia, det store romerske eftermiddagsblad, meddelte for en tid siden i en reportageartikel under mangespaltede overskrifter, at Italien havde bragt verdens første *brintbombe* til eksplosion.

»Et vældigt rødt lynglimt med grønligt røgslør rejste sig mod himlen, medens en øresønderrivende eksplosion fik jorden til at ryste som et skib i stormvejr . . .«

Imidlertid meddeltes det senere, at der kun var tale om, at det var lykkedes italienske videnskabsmænd at bringe små mængder brint til at eksplodere, så der frigjordes helium.

Men alene denne omstændighed er tilstrækkelig opsigtvækkende. De kræfter, der er bundne i brinten, er mange gange stærkere end dem, der frigøres ved atomsprængning af uranium eller lignende grundstoffer. Hvad angår den direkte og indirekte ødelæggelseskraft, vil brintbomben være de »gamle« atombomber langt overlegen.

Man har lært af solen. I og for sig er der ikke noget sensationelt ved brintbomben. Processen er i hvert fald gammelkendt. Det er nemlig ganske den samme proces, der siden tidernes morgen har været i gang i solens indre. Det vil sige den atomkerneproces, under hvilken brint omdannes til helium under afgivelse af en kolossal energi.

Det er som bekendt denne kolossale energiudladning fra solen, der betinger alt liv her på jorden. Solens lys og varme er forudsætningen for, at planter, dyr og mennesker kan skabes, opvokse og trives, og den livskraft, solen sender ned over jorden, virker ikke kun i de øjeblikke, hvor den umiddelbart modtages — energien i de kul, vi graver op af jorden for at skaffe os kraft og varme, er således solenergi, der for et par hundrede millioner år siden strømmede ned over jordkloden og kom »på flasker« i planternes væv. Det er m. a. o. ikke uden en vis ironi, at vore forsøg på i brintbomben at eftergøre solprocessen indebærer betragtelige muligheder for, at vi hermed kan føre vor klode tilbage til det golde urstadium fra tiden før den første solopgang.

Det allerhemmeligste. Forudsætningen for de processer i solen, under hvilke brinten bliver til helium, er den umådelige varme i solens indre — det drejer sig om mellem tyve og tredive millioner graders Celcius. For at processen kan komme i gang i brintbomben, må man altså fremskaffe en tilsvarende varme.

Men det kan man også, når man bare bruger en atombombe af den gamle type — uranbomben — som tændstik. Under uranbombens eksplosion udvikles der helt op til et halvt hundrede millioner graders varme!

Problemet er så blot at få ild i løbet af den hundrede milliardedel af et sekund, denne særlige tændstik brænder. Her er spørgsmålet, hvilke af de forskellige tunge brintarter, man arbejder med, der bør anvendes, og under hvilke former. De forskellige stoffers antændelsestid er i øvrigt en af de aller-allerhemmeligste omstændigheder i forbindelse med konstruktionen og fremstillingen af brintbomben.

Så vidt man forstår, har man i USA endnu ikke fundet den endelige løsning. Om russerne har løsningen — de fik jo en væsentlig del af resultaterne af amerikanernes tekniske forskningsarbejder overleveret af spionen *Klaus Fuchs* — vides selvsagt heller ikke.

Fra verdensdel til verdensdel. Det eneste, man med absolut sikkerhed ved, er, at en brintbombeeksplosion vil kunne få virkninger af hidtil ukendt omfang. Ikke blot strækker brintbombens totalødelæggelser sig over et cirkelområde på ca. 30 km i diameter, hvor uranbomben »kun« dækker godt 3 km, men den radioaktive virkning vil — idet vindene fører de radioaktiviserede stoffer med sig — kunne forplante sig fra land til land, fra verdensdel til verdensdel.

Efter uranbombe-eksplosionen i Hiroshima i Japan kunne man ved hjælp af fine måleinstrumenter påvise visse — dog helt ufarlige — radioaktive eftervirkninger i Californien, altså på Stillehavets modsatte bred. Bliver der tale om brintbombeeksplosioner, vil det desværre ikke være nødvendigt at være i besiddelse af sindrige måleinstrumenter for at blive klar over eftervirkningerne.

Den frygtelige udfordring. Det er virkelig sandheden, at man med brintbomben er i stand til at lægge hele kloden øde. En af mændene fra USAs atomcenter i Los Alamos finder det da også naturligt at slutte en brintbombeberetning i det amerikanske magasin *The Saturday Evening Post* med en henvisning til en episode, som omtales i de franske f fattere, brødrene *Goncourts* dagbøger. Ved et middagsselskab i 1869 profeterede en fremtrædende fransk kemiker, at *om hundrede år* — altså i 1969 — ville menneskene være fuldt på det rene med atomernes natur og i stand til at behandle solen, som var den en gaslampe; og en anden middagsgæst, en fysiolog, profeterede, at om de samme hundrede år ville menneskene fuldt ud mestre de organiske love og således være i stand til at konkurrere med Gud om skabelsen af nyt liv.

Vi modsagde dem ikke, skriver brødrene Goncourt, men vi følte, at hvis noget sådant virkelig blev tilfældet, da ville Gud komme ned på jorden, svinge med nøgleknippet og sige: *Så er det lukketid, mine herrer!*

Er barnet skolemodent

Når en skolepsykolog søger at fastslå et barns modenhedsgrad, sker det hovedsagelig ved hjælp af forskellige prøver. Spændvidden af et barns hukommelse prøver han ved at lade det gentage en række cifre eller eftersige en linje af et vers. Iagttagelsesevnen kan han få et indtryk af, hvis han f. eks. får barnet til at kopiere en fortegning (f. eks. en firkant eller en hund).

Har barnet svært ved at klare den første prøve, vil det rimeligvis også få svært ved at opfatte lærerens vejledning i timerne. Volder den anden prøve vanskeligheder, tyder det på, at barnet vil få svært ved at læse og skrive, da det er langt vanskeligere at opfatte og efterligne bogstaverne end en fortegning af langt større format.

Om barnets ordforråd og udtryksform vil skolepsykologen kunne skønne, hvis han f. eks. lader barnet beskrive en billedserie, forklare betydningen af forskellige ord eller nævne de emner, der er afbildet på de små kort i et lotteri. Hvis han sammen med barnet bygger et hus af byggeklodser, får han lejlighed til at iagttage barnets arbejdsplan og evne til samarbejde, og når klodserne skal ordnes i kassen igen, vil han kunne danne sig et skøn om barnets koncentrationsevne, udholdenhed og logiske sans.

Der anvendes flere prøver af hver art, da en enkelt kun kan betragtes som et fingerpeg. Hvis flere prøver viser det samme, må den pågældende side af sagen anses for at være tilstrækkelig belyst. Forøvrigt er det psykologens *samlede* indtryk af barnet, der er afgørende for hans vurdering. Han må lægge alle faktorer sammen for at danne sig et endeligt skøn.

Naturligvis kan en sådan undersøgelse være ret langvarig. Men som regel varer det ikke længe, før prøverne har fanget barnets opmærksomhed. De er afvekslende, og mange af dem ligner en slags leg. Og trods det mærkelige ord skolepsykolog synes den lille, at det faktisk er en morsom og rar mand at have med at gøre.

★ **KORTE KOMMENTARER**

Der er trods alt forskel

Vi skal til at ryste menneskealdres støvede uvaner af os, skriver *Dansk Handelsblad* i en ledende artikel.

Som en af disse »støvede uvaner« nævnes købmændenes spredte og til dels planløse indkøb, fordelt i mange forskellige tilfældige engrosfirmaer. Dette system »splitter indkøbet, så at den købmand, der kunne være en stor køber eet sted, bliver en lille køber mange steder«, skriver bladet. »Der *må* gøres noget ved det forældede indkøbssystem, som er den virkelige årsag til, at købmanden får forholdsvis alt for lidt for sit arbejde«.

Endvidere anbefaler bladet købmændene at optage salget af varer, som ikke normalt hører hjemme i en kolonialforretning.

»Andre branchers varer. Ja vist så!«, skriver bladet. »Men andre brancher generer sig jo aldrig for at gå løs på købmandsvarer, som der er lidt ved at handle med, så man skal ikke være for ømfindtlig.«

Midlet — og målet. Dette standpunkt ligger for så vidt på linje med, hvad vi også tilstræber indenfor brugsforeningsbevægelsen.

Men der er dog forskel.

Medens købmændene synes at sætte fremtidshåbet til en slags pænere piratvirksomhed på basis af den gamle branchedeling, er brugsforeningsbevægelsen som bekendt gået ind for en radikal brancheudjævning.

Og hvad angår indkøbsrationaliseringen, som også for FDB er et af øjeblikkets store problemer, bør man erindre sig, hvad købmandsbladet selv understreger, at hensigten med et bedre indkøbssystem er at skaffe købmanden mere for hans arbejde. Også for FDB og brugsforeningerne er hensigten med indkøbsrationaliseringen at skabe økonomisk gevinst, men til gavn for medlemmerne, for forbrugerne.

Lige ud af posen

Ved et købmandsmøde fornylig sagde den amerikanske rationaliseringsekspert *George R. Lindahl* bl. a.:

— Da jeg kom til Danmark, var jeg skuffet over at se, at de private købmænd i det store og hele var mere optaget af at forsvare sig end at gå angrebsvis til værks — mere optaget af at bekæmpe kædebutikkerne og brugsforeningerne ved hjælp af lovgivningen end af at bekæmpe dem ved bedre købmandsskab. Men det glæder mig at kunne sige, at jeg i de sidste måneder har kunnet mærke en frisk brise — så at sige en ny ånd — en iver efter at stifte bekendtskab med og lære at anvende salgsfremmende og købmandsmæssige metoder, der positivt virker til at bevare den private købmand som et produktivt og stadig mere betydningsfuldt led af det danske samfund.«

Store skal ikke købe billigere end små

Vi sidder på bagsmækken af den store andelsvogn, vi lader de andre holde tømmerne — skriver husmand *Andreas Søndergaard*, Outrup, Mors, i *Husmandshjemmet*, hvor han opildner husmændene til i langt videre udstrækning, end tilfældet er, at gøre sig gældende inden for andelsbevægelsen.

Andreas Søndergaard gør op, hvilken umådelig betydning andelsbevægelsen har haft og fortsat har også for husmændene, men når det erindres, at husmændene udgør over halvdelen af Danmarks landbrugere, er deres repræsentation i andelsselskabernes ledelse alt for beskeden.

»Endnu er der kun 6 af vore 60 andelsslagterier, der har en husmand som formand,« skriver han — »og det er alt for lidt.«

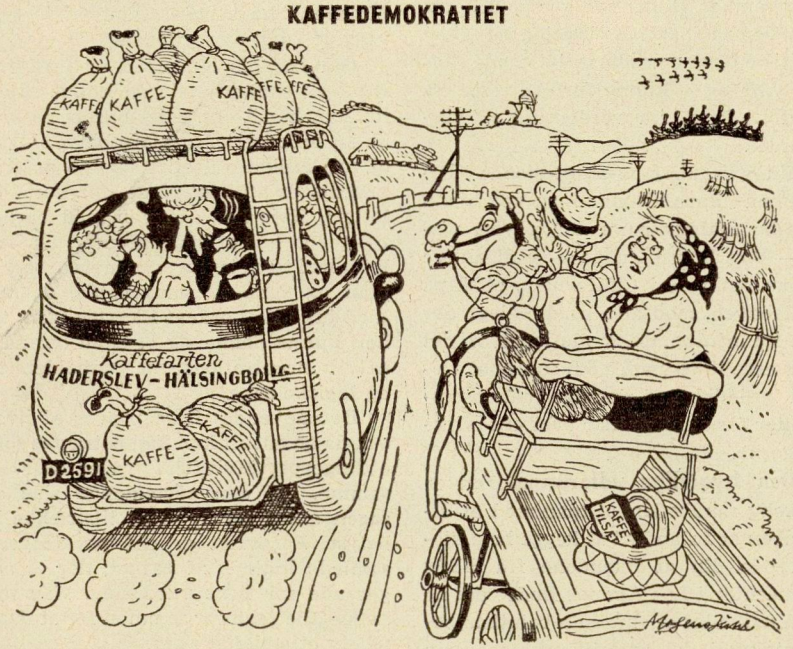
Store opgaver venter, erklærer han videre og skriver i denne forbindelse:

»Det gør mig ondt at måtte sige, at der for tiden er kræfter i gang inden for enkelte grene af andelsbevægelsen, der går ind for at knægte de bærende principper. Der er forslag om, at de store forbrugere skal kunne købe billigere end de små. Vi må gå imod dette, og vi vil fremtidig få endnu mange opgaver at løse.«

Den rigtige vej i Norge

Det virker urimeligt med de mange krav om rationalisering af produktionen, hvis man ikke samtidig gør noget for at nedsætte de omkostninger, der løber på i handelen under varernes gang fra producenten til forbrugerne, udtaler sekretæren i Norges kooperative landsforening, *Peder Søiland*, i et interview i *Social-Demokraten*. Hovedsagen må dog være at skaffe forbrugerne den bedst mulige vareomsætning, siger Søiland og peger i denne forbindelse på, at den gamle norske næringslov (der i et og alt svarer til den stadig eksisterende næringslovgivning her i Danmark) nu er ophævet med alle dens urimelige begrænsninger af detailhandelens virksomhed. Brugsforeningerne i Norge kan nu åbne filialer, hvor de vil, og foreningerne kan handle med hvem, de vil — uanset medlemsskab.

KAFFEDEMOKRATIET

Det har harmet mange, at kafferationeringen jo faktisk er ophævet for de (mere beslåede) landsmænd, der bor Sverige nærmest, og et stort selskab af kaffesøstre i Haderslev har da også været i Sverige pr. bus for at købe kaffe — hvert pund kom til at stå søstrene i 60 kr.

Hvor kaffen smager! —
og så har den længe
været fri på torvet
for folk med penge!

Men folk, hvem ikke
en vis mand hytter,
de har af bønner
kun dem til Rytter.

Russerne lokker Østrig

Men har også midler, hvormed de kan true.

Det lille, ulykkelige Østrig har nu i syv år været besat af de fire stormagter: Russerne kontrollerer en fjerdedel af landet, mens vestmagterne behersker resten. Ganske vist styres landet af en centralregering, der også respekteres af den russiske militærmagt, men Sovjet har andre midler end de rent militære til at lokke et land ind bag jerntæppet, og her tænkes først og fremmest på de økonomiske.

Ændring i økonomien. Allerede nu er Østrig i færd med at blive knyttet intimt til Østblokken gennem sin stigende eksport til jerntæppelandene og vender hermed tilbage til den fordums tilstand, da Østrigs største eksportmarkeder lå mod øst og sydøst.

Hvad er grunden til, at handelen ikke vedblivende orienteres mod vest?

Først og fremmest de alvorlige ændringer, der for tiden er ved at ske i Østrigs økonomi, og som for en stor del skyldes USAs drastiske nedskæring af dollarhjælpen til landet, der næste år kun vil komme til at udgøre godt en trediedel i forhold til 1951. Samtidig sker der et faretruende fald i udførselen af de vigtigste eksportvarer: Tekstiler, papir og tømmer, hvis priser er alt for høje til at kunne gøre sig gældende. Dertil kommer, at en anden stor indtægtskilde for Østrig, nemlig turistbesøget, er ved at tørre ud, fremfor alt fordi fordelene ved den billige kurs på østrigske schillings udjævnes af de indenlandske prisstigninger, der oven i købet har forårsaget stor tilbagegang i det indenlandske forbrug – med deraf følgende arbejdsløshed.

Et let bytte for Sovjet. Alt dette gør, at Østrig bliver et let bytte for Ruslands anstrengelser for at indrullere landet i Østblokkens økonomiske system. Særlig iøjnefaldende er russernes åbenlyse tilbud om forøget handel. Men desuden arbejdes der på andre fronter for at bringe uro i den østrigske økonomi:

★ Produktionen fra 300 russisk-ejede virksomheder i den russiske zone føres ud af landet uden modydelser fra Rusland. Alene omfanget af denne »eksport« er større end den amerikanske hjælp.

★ Russerne skylder den østrigske stat kæmpebeløb i skat, som skulle betales af deres virksomheders overskud i landet, men som de rent ud nægter at betale. Følgelig må skatteudskrivningen hos borgerne og de øvrige erhvervsvirksomheder forøges, hvis staten skal holde sig skadesløs.

★ Russerne er uendelig langsomme i vendingen, når det gælder betalingen af de varer, de køber i Østrig, hvorved landets virksomheder kommer i kapitalnød og må afskedige deres arbejdere – hvorved den i forvejen store arbejdsløshed går i vejret.

Det store spørgsmål er nu, om denne systematiske udmarvning af den østrigske økonomi til sidst vil tvinge landet ind i håbløs afhængighed af det store rige mod øst. Sker dette, vil Østrig i realiteten være tabt for vest og vejen tilrettelagt for nye russiske ekspansionsforsøg.

Den „frie" købmand for dyr

Det er urimeligt, at husmoderen daglig skal spilde sin tid med at vandre ud af den ene butiksdør og ind ad den anden, når alle varerne kan samles på et sted, sagde direktør *Kaj Nielsen*, HB, da han forleden talte ved Det kooperative Fællesforbunds stævne på Hindsgavl – og det er meningsløst, tilføjede han, at fordyre varerne ved alt for kostbare mellemled fra producenten til forbrugeren, blot fordi vi er stagneret i et alt for dyrt butikssystem.

Forøvrigt, sagde Kaj Nielsen videre, er det i dag vanskeligt at finde en såkaldt »fri købmand« i USA – der er nemlig ingen, der vil handle med ham, for han er alt for dyr! Amerikanerne sparer mellemleddet, idet kæmpe-selvbetjeningsbutikkerne, populært kaldet *One-Stop-Market*, er grossist for sig selv.

Målet for den amerikanske butikshandel har været at reducere omkostningerne mest muligt, og det mærkes. Der er, fastslog Kaj Nielsen, for mig ingen tvivl om, hvilke veje vi inden for brugsforeningerne bør gå i en videre udvikling af vore selvbetjeningsbutikker.

Svævende

I et forsvar for den besynderlige familie »Frimand«, som udfolder sig temmelig tåbeligt i den af købmandsforeningerne iværksatte prestigeannoncering, hvis hensigt er at banke den overbevisning ind i folk, at købmænd skal kunne siges at være mere »frie« end brugsforeninger og andre detailhandelsformer – hvad jo nok kan volde visse vanskeligheder – erklærer købmandsorganet *Dansk Handelsblad*, at det fine ved denne reklameform, der ikke skal sælge varer, men mere eller mindre diskret liste et firmanavn eller et slagord ind i publikums bevidsthed, netop er, at den virker, uden at man egentlig gør sig klart, hvorfra påvirkningen skriver sig.

Noget i luften. »Holdes reklamen gående længe nok« – skriver bladet – »så vil der komme til at ligge 'noget med frihed' i luften. Man er fri – og er med til at værne frihed –, når man går ind i en fri købmands butik! Det vil ikke være nogen klart bevidst tanke, og hvorfra den stammer, tænker meget få på. Den er der blot, fordi den er gledet ind i underbevidstheden hos en mængde mennesker.«

Vi skal ikke kommentere *Dansk Handelsblads* tro og håb. Men vi synes, det i og for sig er ganske træffende, når bladet billedligt placerer friheden i luften. Når man ved, i *hvor* vid udstrækning købmændene er bundne af fabrikanters og grossisters diktatoriske prisfastsættelser, må man uvilkårligt betragte deres så lidenskabeligt besungne frihed som værende et noget svævende begreb.

Nylon-trusten i klemme

Nylonfiberens opfinder er kemikeren *Wallace H. Carothers*. Det er dog ikke hans navn, der ligger offentligheden på læben, når talen er om nylon, men derimod navnet *Dupont* – d. v. s. navnet på den industrivirksomhed, der stod bag forskningsarbejdet, og som, efter at opfindelsen var en realitet, selv har produceret det nye kunststof eller gennem licenser har kontrolleret produktionen verden over.

Hvorom alt er: Dupont-firmaet satte ikke sine penge i nylon blot for damernes smukke bens skyld. Sammen med det britiske firma *Imperial Chemical Industries Ltd.* har nylonfirmaet *E. I. Dupont de Nemours Inc.* på en særdeles effektiv måde »sat sig« på nylonfremstillingen. Man har således oprettet datterselskaber i Argentina, Brasilien og Canada.

Nu har man imidlertid i USA en såkaldt *antitrust*-lov, og med henvisning til denne lov har det mægtige nylonfirma været indstævnet for den amerikanske forbundsdomstol. Og denne domstol kendte de nu fem år gamle aftaler mellem E. I. Dupont de Nemours Inc. og Imperial Chemical Industries Ltd. *ugyldige* og *forbød* de to firmaer at fortsætte den fælles kontrol med og ledelsen af datterselskaberne.

Det betaler sig . . .

FDB kan nu levere brugsforeningerne en papirpose med det i festlige farver påtrykte motto: - *det betaler sig at købe i Brugsen!* De ældre medlemmer ved det selvfølgelig i forvejen, men over for de yngre og nyere i medlemskredsen er det kun udmærket at understrege, at Brugsen virkelig er god at gæste.

Slidmand

ARBEJDSTØJ

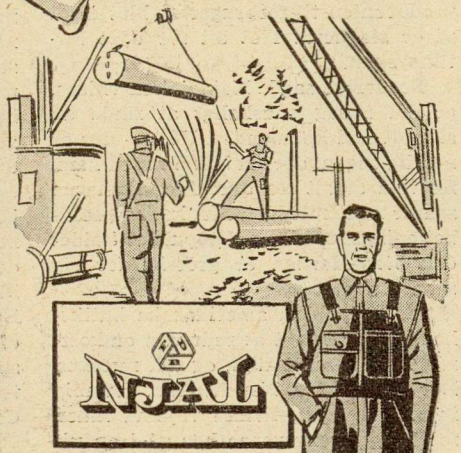
ER GARANTERET KRYMPEFRIT!

SLIDMAND arbejdstøj er fremstillet af prima *sanforiseret* stof og er derfor garanteret krympefrit. SLIDMAND har en glimrende pasform og er meget solidt forarbejdet.

SLIDMAND blå køper-overalls dessin 435/4004 S str. 80/100 pr. par kr. **34,45**
str. 104/112 pr. par kr. **36,25**

ARBEJDSSKJORTE af en slidstærk, gråternet bomuldsvare med opkradset vrang. Skjorten er syet i åben facon, dessin 2320, og findes i
str. 37-42, pr. stk. kr. **17,95**
str. 43-44, pr. stk. kr. **19,15**

NJAL

NJAL er en lettere kvalitet i arbejdstøj, med samme fine pasform som Slidmand.

NJAL blå køper-overalls, dessin 435/4000 N, pr. par
str. 80/100 kr. **27,50**
str. 104/112 kr. **28,95**

fås i BRUGSEN

FDB-MAGASINERNE OG MAGASIN ANVA

Sveriges økonomiske guldalder forbi

Sveriges bytteforhold i udenrigshandelen er forværret betydelig i årets første halvdel.

I årets første seks måneder har Sverige taget en voldsom rutchetur nedad den kurve, der udtrykker bevægelsen i det økonomiske liv.

★ Eksportindexet (et samlet udtryk for, hvad landet får for sit papir o. s. v.) er faldet 200 points — fra 609 til 407.

★ Importpriserne har været praktisk taget uændrede.

★ Det indenlandske prisniveau er i uafbrudt og stærk stigning.

Landets bytteforhold over for udlandet er forringet meget betydeligt. Dette bytteforhold udtrykkes ved forholdet mellem eksportpristallet og det tilsvarende pristal for importen, ganget med 100. Bliver resultatet *mere* end 100, er bytteforholdet gunstigt. Ved nytår var det pågældende tal for Sveriges vedkommende 139 — det højeste siden »normaliseringen« efter krigen. Ved juli var tallet 100, men prisudviklingen og især et kraftigt fald i cellulosepriserne siden juli måned peger på, at bytteforholdets tal vil blive under 100 — altså et udtryk for en ugunstig situation.

Vi har her i Danmark mangeårig erfaring for, hvad et sådant ugunstigt bytteforhold betyder for landets økonomi, og man skal derfor ikke bruge megen fantasi for at forestille sig, hvad den nuværende udvikling betyder for Sveriges valutasituation og landets fremtidige muligheder for at købe de nødvendige importvarer.

Stadig flere vanskeligheder. Sveriges økonomiske guldalder er definitivt forbi. Den kommer næppe igen, især ikke da England — Sveriges største kunde — fortvivlet og velsagtens også forgæves kæmper for at redde sin valuta, og Vesttyskland — en anden storkunde — langtfra er i sund, økonomisk balance.

Detailpriserne i Sverige er i rivende udvikling opad. Fornylig er detailprisindexet, der regulerer lønningerne, steget betydeligt, og næste opgørelse vil medføre lønstigninger, der yderligere presser priserne i vejret. Samtidig mærkes en tilbagegang i købelyst, skotøjsfabrikkerne måtte f. eks. forlænge ferietiden for at undgå yderligere arbejdsindskrænkninger. Sommerudsalgene kom tidligt i år med store prisreduktioner, men også her viste det sig, at tilbudene oversteg efterspørgslen.

Både på sin ydre og sin indre økonomiske front har Sverige vanskeligheder, og dets situation kommer mere og mere til at ligne de nordiske naboers.

Pigen, der gik forbi

FORTÆLLING AF KAJ BRUSEN

NEJ! sagde kontorchef Bang og rynkede utålmodigt panden. Der er ikke noget at gøre. De er ofte nok blevet advaret...

Den unge mand stod lige inden for døren til privatkontoret.

– Jeg lover, hr. kontorchef – begyndte han med hæs stemme, – jeg skal for fremtiden være præcis som et urværk. Jeg sværger...

Kontorchefen havde stillet sig hen ved vinduet.

– De har lovet det så tit, og jeg har mistet tålmodigheden.

Han kiggede ned på gaden. På fortovet overfor gik en ung pige. Det regnede svagt, og over den lille morsomme hat, der langtfra formåede at dække hendes krøller, holdt hun en lyseblå paraply. Hun smilede lykkeligt og gik på tåspidser uden om de store vandpytter, der havde dannet sig, for ikke at få stænket strømperne, men af og til skete uheldet alligevel.

Og det var netop, som hun var kommet til at træde i en stor pyt, at hun forfjamsket så op mod vinduet, hvor kontorchefen stod, og hendes og hans blikke mødtes.

Han var midt i en sætning, men tav brat. Uvilkårligt gled hans ene hånd op til det sirligt bundne slips. Adspredt betragtede han den unge pige dernede på gaden – så det fortrædelige drag, der et kort nu flagrede over hendes ansigt, og smilet, der igen lyste op.

– Hvad var det, jeg ville sige, Barth, mumlede han langt om længe og vendte sig fra vinduet, da de sidste glimt af pigen var borte. Så prøver vi endnu en gang. Den unge mand tørrede befriet sveden af sin pande og forlod bukkende kontoret.

MEN længere nede i gaden stod i en stuelejlighed en ung mand. Hans ansigt havde farve som vådt ler, og der var mørke skygger under hans øjne. Han holdt en revolver i hånden, og i vindueskarmen lå en hvid konvolut.

Den indeholdt hans afskedsbrev, en sidste hilsen til hans bedste ven.

– Hvorfor leve mere, stod der i brevet. Hvorfor leve, når man føler, at man kun er til byrde for andre – når ens forældre er borte – når ingen synes at have brug for en, og alle sunde er lukket. Hvorfor vandre den evindelige håbløse vej?

Han vejede revolveren i hånden og undersøgte dens løb – og pludselig faldt hans blik på den unge pige med den lyseblå paraply.

Der var noget, der havde fanget hendes opmærksomhed i et butiksvindue. Hun syntes overhovedet ikke at ænse de mange øjekast, som de forbipasserende sendte hende.

Og det var, som også solen måtte frem for at kigge på hende. Den brød gennem skyerne og spredte dem, og en enkelt solstråle trængte helt ind i den unge mands værelse. Som tryllebundet hvilede hans blik på pigen derude – og langsomt – med små mekaniske bevægelser – gemte han revolveren bort. Dernæst greb han den hvide konvolut, rev den og indholdet i bitte små stykker og lod dem flagre som snefnug ud fra vinduet.

PÅ samme tid fandt et opgør sted i bagerens butik.

– Ikke tale om det! råbte den trinde bager. Ikke tale om det, frue, ikke en krumme mere på kredit, før det gamle er betalt. Jeg må selv betale mine varer kontant.

Kvinden, der støttede sig til disken som en syg, der har ligget længe og for første gang er oppe, mumlede noget, medens hendes ansigt skamfuldt og sorgbetynget sank ned mod brystet.

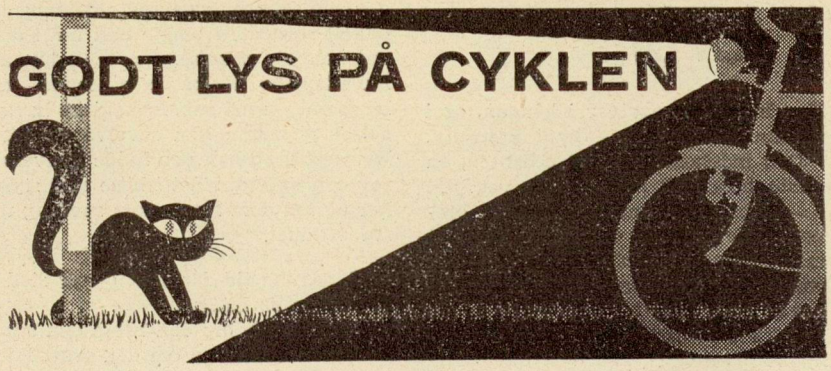
Men bageren hørte det ikke. Han bøjede sig fremover for at lægge sit franskbrød tilbage i vinduet – – – men pludselig studsede han, og der kom ligesom et betuttet udtryk over hans ansigt. Gennem vinduet var hans blik faldet på to klare øjne i et pigeansigt.

Hans fingre krummede sig fastere om franskbrødet, medens han bøjede sig endnu mere fremover for bedre at se. Og det var, som usynlige, bløde hænder gled over hans ansigt og glattede de hårde træk ud.

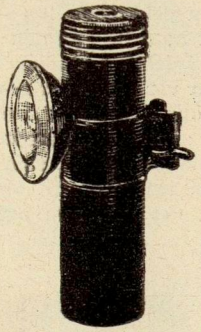
Den unge pige udenfor betragtede grublende en række flødeskumskager på en glasplade over franskbrødene. Hun mødte bagerens blik og kom til at smile. Hun hørte ikke, hvad det var, han sagde til den gamle kone, som han var ved at række et franskbrød; men på udtrykket i hans ansigt forstod hun, at det var noget godt.

Hun vandrede videre, og hendes blå øjne missede mod solens varme stråler. Hun vidste ikke, at hendes smil havde fået mennesker til at blive gode og overbærende, fået dem til at gøre andre glade. Hun følte sig selv så bundulykkelig i dette øjeblik, for hun havde trådt i en stor pyt, og hendes nylonstrømper var blevet plettede.

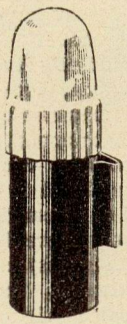

Elementlygten IXI

solid cyklelygte, komplet med element og pære
nr. 405/2, sortlakeret ..... **kr. 6,50**
nr. 405/3, sølvfarvet ..... **kr. 6,50**

→

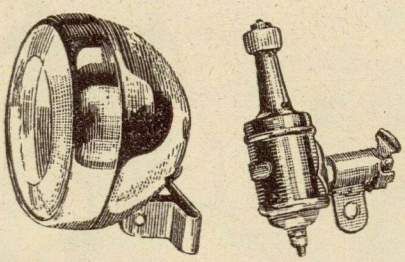
←

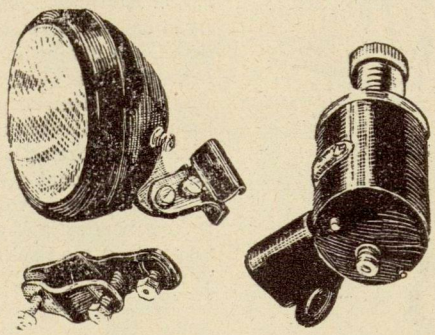
BIBA lygten

den lille, nemme og populære lygte, som ikke fylder ret meget og kun svigter, når der ikke er mere strøm på elementet. BIBA lygten fås enten sort eller sølvfarvet og koster alt incl. **kr. 2,15**

Letvægtsdynamolygten „Lumino"

med sølvfarvet reflektor er en både elegant og effektiv dynamolygte. Dynamoen er 6 volt, 0,5 amp. Pris m. tilbehør ..... **kr. 29,50**

Dynamolygten „Star"

en virkelig prima dynamolygte med reflektor — alt i sortlakeret udførelse. 6 volt, 0,5 amp. incl. reflektor, ledning, holder og pære ..... **kr. 28,30**

Se iøvrigt kataloget i Brugsen

CYKLE- OG MOTORAFDELING

★ **KUNSTENS VERDEN**

De gamles Oprør

Dansk lystspil-aften i Andels-Teatret

Som den anden af forestillingerne i efterårets danske repertoire har *Andels-Teatret* valgt *Jens Lochers* lystspil *De gamles Oprør*.

Ved Jens Lochers død i sommer blev *De gamles Oprør* nævnt som hans absolut bedste lystspil. Det er dansk i sin tone og sit vid, men rummer bag alle de mange muntre optrin en dybere mening og moral. Det spørgsmål, som Locher tager op til behandling, er den evige konflikt mellem den ældre og den yngre generation, deres forskellige levevis og synspunkter.

Morsom er Jens Locher. Det er hans specielle blanding af humor og alvor, som har skabt hans uhyre popularitet — også i udlandet. *De gamles Oprør* har således — foruden i Danmark — været spillet i Stockholm, Oslo, Prag, Budapest, Amsterdam og Rom. Og hvem kender ikke herhjemme Jens Locher og hans produktion? Mange af hans lystspil har gået på Det kgl. Teater og over det ganske land. Hans »Ugens Enaktere«, »Mugges Meriter« og ikke mindst radioens *Familien Hansen* har gennem en årrække henrykt et talrigt publikum.

Handlingen i *De gamles Oprør* udspilles en sommerdag på godset Eriksholm hos fru Inger Holm, enke efter en fabrikant. Hendes datter, svigersøn, stedsøn og dennes kone kommer for at få de penge, som de efterhånden regner fast med for at kunne føre deres overfladiske og luksuøse liv. Fabrikkernes leder, direktør Jarfelt, kommer med pengene og røber samtidig sine blidere følelser over for fru Holm, hvem han bebrejder, at hun er alt for eftergivende over for børnene og alt for lidt over for ham. Da de unge helt negligerer moderen og tager det hele som en selvfølge, beslutter fru Holm sammen med Jarfelt og tilskyndet af den gamle bedstemoder at gøre oprør mod hele denne letsindige tone. Det bliver *de gamles oprør*, der helt chokerer de unge og fremkalder overraskende scener og afsløringer, indtil alt ender i idel fryd og glæde, som det skal i et ægte dansk lystspil.

I forestillingen medvirker en hel række kendte skuespillere. Hvem husker ikke *Clara Schwartz* fra hendes gribende spil som moderen i *Den hellige Flamme*? Det bliver interessant denne gang at se hende i en decideret lystspilrolle som stykkets despotiske og dog charmerende bedstemoder. Hovedrollen som fru Inger Holm spilles af *Signi Grenness*, hvis talent og fine spil man alt for længe har måttet savne i

provinsen. I større roller finder man desuden *Einer Reim, Elna Lund-Hansen, Povl Wøldike, Knud Hilding, Lis Allentoft* og *Agnes Phister-Andresen,* flere af dem kendt fra Andels-Teatrets tidligere tourneer.

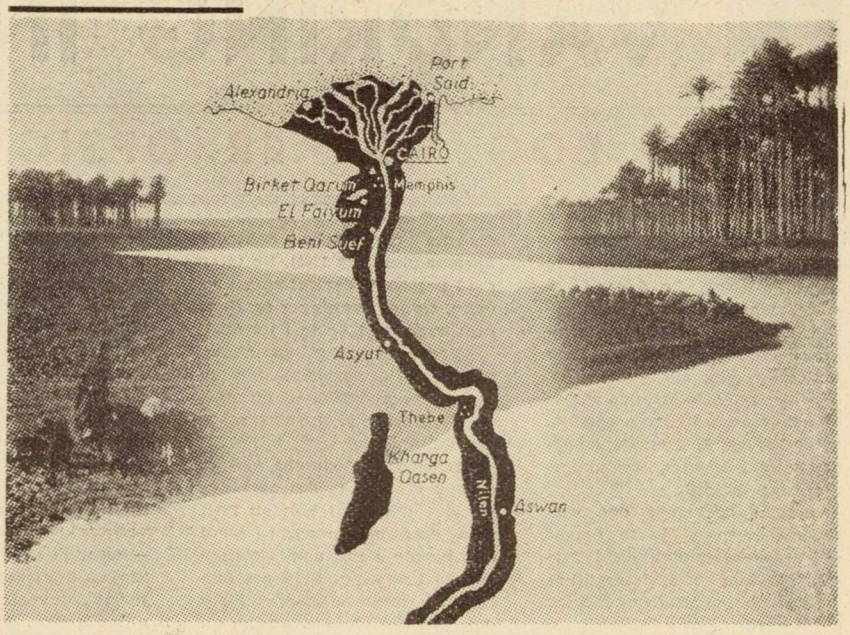
Bjarne Forchhammer, der tidligere har iscenesat *De gamles Oprør,* står også her for iscenesættelsen. De elegante kjoler er fra FDBs magasiner, de smukke møbler fra FDBs møbelmagasin, og endelig er dekorationen malet af *Elvin Gay.* Program med artikler og billeder af de optrædende leveres som sædvanligt gratis til Andels-Teatrets publikum.

Signi Grenness og Einer Reim i Andels-Teatrets opførelse af »De gamles Oprør«.

Fra Andels-Teatrets opførelse af Kaj Munks betagende skuespil »Ordet«, omtalt i sidste nummer af »Samvirke«, ses herover Turi Veierskov og Poul Nordstrøm i en af skuespillets situationer.

Indsat i billedet af det frugtbare land i Ægypten langs Nilen ses et kort over flodens løb. Nilen angives med hvidt. Med tyk sort streg angives det dyrkbare lands forholdsvise udstrækning på begge sider af floden.

En nations forvandling

Meget tyder på, at det militære oprør i Ægypten, der medførte kong Faruks fald, bliver optakten til et helt forvandlet samfund, i bund og grund forskelligt fra Ægypten, som vi kender det i dag, og som det stort set uforandret har bestået gennem flere tusinde år. Af de meddelelser, der er kommet fra Cairo om det nye regimes fremtidsplaner, fremgår tydeligt, at det ældgamle godsejervælde i landbruget endelig skal afløses af en besiddelsesform, som gør Nildalens millioner af jordløse bønder – fellaherne – til selvstændige småbrugere med egen jord. Dermed vil der forhåbentlig ske en udjævning af en skærende social ulighed, som der næppe findes magen til mange steder i verden. Situationen er stadig den, at Ægyptens vigtigste livsnerve, landbrugsjorden omkring Nilen, for 90 pct.s vedkommende ejes af 4–5 pct. af befolkningen, medens resten af befolkningen fører en uværdig tilværelse.

Et værn mod kaos. Den store jordreform, der åbner vide perspektiver for disse befolkningsmasser, tænkes i praksis gennemført ved en lov om, at ingen ægypter må eje over 200 tønder land. Den herved udstykkede jord skal de nye selvejerbønder betale i løbet af 30 år, ligesom erstatningen til godsejerne afvikles over samme tidsrum. Samtidig med jorduddelingen har regimet til hensigt at oprette andelsforeninger i hver eneste lille landsby for at skabe et solidt grundlag for en systematisk revolution i landbrugets økonomi, idet man langtfra kan vente, at de uoplyste og undertvungne ægyptiske bønder med eet slag kan omstille sig til at drive og organisere eget landbrug.

Andelsselskabernes hovedopgave bliver da netop at tjene som værn mod det kaos, en så dybtgående jordreform ellers let kunne medføre i Ægypten.

Nildalens myretue. På kortet fylder Ægypten over dobbelt så meget som Sverige og strækker sig med sit areal på 1 mill. kvadratkilometer som en bred tunge dybt ind i Afrika mellem Libyen og Det røde Hav. Af det mægtige område er kun 3–4 pct. opdyrket og resten ubeboeligt ørkenland.

På den opdyrkede jord, som løber 1400 km fra nord til syd langs Nilens bredder, er Ægyptens 20 mill. indbyggere koncentreret på godt og ondt. Og af denne lange jordstrimmel skal landets befolkning uddrage sine levemuligheder. Må resultatet ikke blive en forfærdende lav levefod?

Årtusinders stilstand. Som forholdene er ordnet i dag, må svaret blive ja, men det skyldes i alt fald ikke, at jorden ikke er frugtbar nok. På den af Nilen oversvømmede jord kan fellaherne høste op til tre afgrøder om året, hvortil kommer, at f. eks. bomuldsudbyttet pr. ha er tre gange så stort som i USA og fem gange så stort som i Indien.

Når man tager i betragtning, at den brede bondebefolknings hele leveniveau væsentlig har ligget på samme plan siden Faraonernes dage, og at forældede og primitive metoder stadig anvendes ved dyrkningen af jorden, bliver det rigtig klart, hvor meget der kunne nås, hvis general Naguibs reformprogram for alvor føres ud i livet.

EN VANDRING IND I FORTID

EN BOG VÆKKER OPSIGT

Kort før krigen udkom i London en beskedent udseende bog med titlen »An Adventure« (»Et Eventyr«), som vakte opsigt på grund af sit sensationelle indhold, hvis ægthed man vanskeligt kunne drage i tvivl, da bogens forfatterinder var to yderst troværdige damer, A. Moberley og E. Jourdain, begge tidligere collegeforstanderinder fra Oxford.

Bogen beskriver det sælsomme eventyr, de to damer oplevede under et besøg i Versaillesparken i 1901, da de pludselig så at sige træder uden for deres egen tid og sættes tilbage til tiden omkring Marie Antoinettes glansdage i den store franske revolutions hektiske periode (omkring 1790). De taler med personer, der forlængst er døde, og ser bygninger og ting, som har været borte i 100 år.

Bogen fortæller om mange års ihærdigt arbejde for at trænge systematisk til bunds i og forklare de mærkværdige hændelser.

Ganske vist var den kun et optryk af en bog, der oprindelig blev udgivet i London 1911, men dengang anonymt, hvad der gjorde dens uomtvistelige sukces kortvarig. Selv om den forekom tankevækkende, fordi den var særdeles troværdigt og intelligent skrevet og tillige propfyldt af sandhedsindicier, vakte den på grund af sin anonymitet ikke fuldstændig tillid. Anderledes med den genoptrykte bog, der vedkendte sig forfatternes identitet og på ny satte diskussionen i gang over en stor del af verden, i aviser og tidsskrifter, på møder og privat. Berømte forfattere, således vor egen Jacob Paludan, har indgående beskæftiget sig med bogen. Det menes, at fænomenet muligvis kan forklares ved tankeoverføring af en slags — og man må her huske på, at tanken om telepati i forskellige former ingenlunde afvises af videnskaben, der erkender den mulighed, at tankeoverføring k a n forekomme.

EVENTYRETS FORLØB

Og her er så historien. Den 10. august 1901 spadserede frøknerne Moberley og Jourdain i Versaillesparken. De havde besøgt hovedslottet og ville finde det lille, men ikke mindre berømte palæ *Petit Trianon*, der ligger afsides i parken.

Uden at vide det – og uden et eneste øjeblik, medens det stod på, at have på fornemmelsen, at de oplevede noget, der hørte til i et andet århundrede – begav de to damer sig nu ind i en anden tidsperiode, nemlig kort før Ludvig XVI og Marie Antoinettes fald og henrettelse.

Hvad de to forfatterinder så, er ikke i alle enkeltheder det samme. Frøken Moberley fortæller, at hun og veninden mødte to skildvagter, klædte i grønne uniformer med trekantede hatte, og spurgte dem om vej. Hurtigt gik englænderinderne videre og drejede kort efter ned ad en lille sidesti. Og i samme øjeblik følte de sig begge knuget af en dyb depression. De nåede et sted, hvor den lille sti krydsedes af en anden, og havde foran sig en tæt lund, i hvis skygge stod en rund pavillon. Synet af pavillonen, foran hvilken der sad en mand, havde en ejendommelig virkning på damerne. Terrænet var dækket af markblomster og visne blade, og træerne rundt om syntes livløse, ikke et blad rørte sig, sceneriet var uden lys og skygge.

Manden ved pavillonen var hyllet i en vid kappe og havde en bredskygget hat på hovedet. Hans ansigtsudtryk var direkte frastødende. Pludselig kom nogen løbende i stærk fart, men der var ingen at se på stien, da damerne vendte sig efter lyden. Derfor blev de temmelig chokerede, da der pludselig stod en høj, gammeldagsklædt mand foran dem. Han snappede efter vejret som efter et hurtigt løb, virkede meget ophidset og råbte: »Mine damer, mine damer, De må ikke gå den vej!« Han strakte armen ud og tilføjede: »Denne vej – søg til huset.« Frøken Moberley, der ikke forstod hans ophidselse, så forbavset på ham, og med et sælsomt smil veg han tilbage. De fulgte nu den vej, han havde udpeget. Ved siden af en lille træbro, som englænderinderne gik over, løb et vandfald ud fra en klippe, der var smukt grøn af bregner.

De krydsede en allé og kom så langs en smal eng, der lå i skygge af store træer hen til »Huset«, der viste sig at være Petit Trianon Palæet. Det var en solid, kvadratisk bygning med en hjørneterrasse, der strakte sig ud i en eng. Midt i græsset sad en dame med et stykke karton i hånden, som om hun sad og tegnede. Da damerne passerede hende, vendte hun sig for at se efter dem, og de lagde mærke til, at skønt hun ikke var ganske ung, var hun smuk. Hun havde en stor hvid hat på og over en let sommerkjole et grønligt tørklæde. Frøken Moberley havde lyst til at se nærmere på hende, men en uforklarlig følelse tvang hende til at fjerne sig. På vej hen til slotspladsen så de pludselig en ung mand komme ud af en dør i bygningen. Han kom hen til damerne og sagde dem, at man måtte gå over gårdspladsen for at komme ind i palæet, og anviste den vej, de kunne gå. Da de to damer stod på tærsklen, følte de sig pludselig i godt humør igen.

Frøken Jourdain har omtrent set det samme på den sælsomme tur i Versaillesparken. Hun havde lagt mærke til, at den utiltalende mand ved pavillonen var koparret. Men desuden havde hun set ting og personer, som frøken Moberley slet ikke havde iagttaget. Hun passerede et lille bondehus, hvor en ældre kone i gammeldags klæder rakte en krukke til en 14-års pige. Og ved Petit Trianon så hun en plov af en særlig gammeldags type.

I den korte tid, det havde taget de to englænderinder at gå fra kørevejen til palæet, havde de set og hørt ting, som havde eksisteret godt 100 år tilbage — medens de ikke havde sanset, at stierne rundt om dem var befolket med højst nulevende mennesker og præget af megen stø.

EN DRONNIN TRAGISKE SKÆ

Lad os et øjeblik dvæle ved kendsgerninger:

Dronning Marie Antoinettes sk de mærkeligste og mest tragiske k i verdenshistorien.

Som knapt 15-årig kom den ø sesse til Paris for at blive forme franske tronfølger, den senere Lud bindelsen var rent politisk bestemt for at bevare og styrke venskabet t husene Habsburg og Bourbon. De Antoinette var smuk, charmerende blev hurtigt populær i sit nye fæd ved hoffet, hvor hun dog snart bl i intriger, der skaffede hende mæg

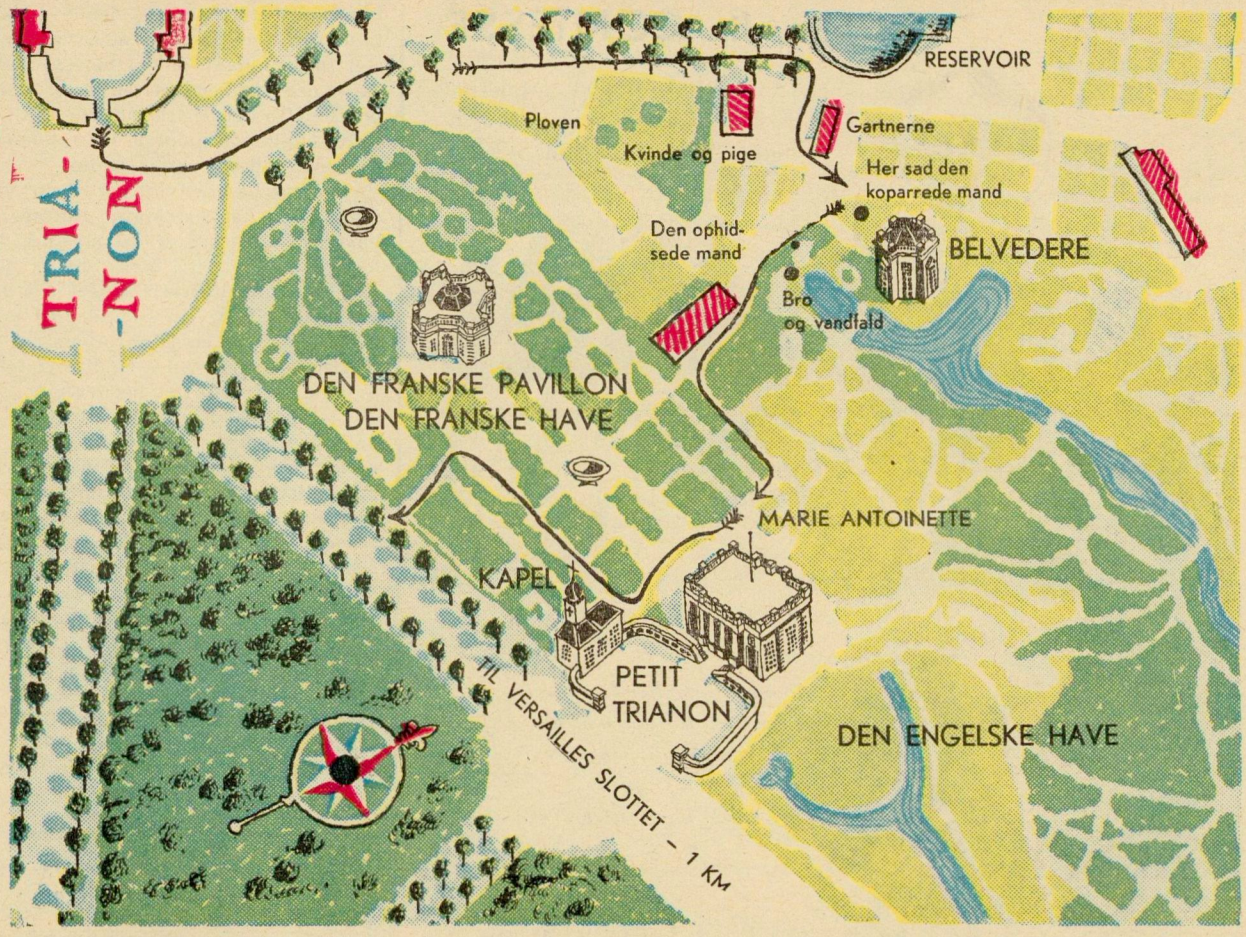
Længe varede det ikke, før der rygter om dronningens overdådige ø lystelsessyge. Man forargedes over på yndlingsslottet »Petit Trianon« i de store fester, hun gav, og de menn gav sig med. I sin uerfarenhed og Marie Antoinette hånt om alle advar tidligere popularitet forsvandt og ga voksende harme mod den unge dron gyndte at give hende skylden for den gæld og Frankrigs mindskede ansee den længe fik »Østrigerinden«, som f kaldte hende, skyld for alt, hvad de

Ikke mindst folkets had til Ma var medvirkende til at fremskynde der kom til udbrud i 1789. Alligeve dom over hende meget mild. Hun slet eller dum, blot en ung – til sin ung – og frisk kvinde, der passed den stive hofetikette, og hvis go hoffets dårlige elementer alt for l

Da revolutionsbølgen blev vold gefamilien fængslet, og kongen domfældelse, viste Marie Antoine

modi kvin de si og v fuld børn liger syge dron ke m undr ædel helte og k des hend lang skæ hun med til på g

EVENTYRETS HAVE

Kortet herover viser Petit Trianons beliggenhed i forhold til Trianon-slottet. De to damers rute gennem parken til slottet er indtegnet, lige som der er markeret de steder, hvor damerne havde deres mærkelige oplevelser. Ad alleen er der en kilometer til det store Versailles-slot.

TIL BUNDS I MYSTERIET

Der skulle gå nogen tid, før de to engelske damer blev klar over, at der virkelig var noget anormalt ved deres oplevelser i Versaillesparken, og det skete ganske tilfældigt ved, at de i Paris traf en dame, der fortalte dem, at traditionen sagde, at Marie Antoinette, Ludvig XVI's ulykkelige dronning, på en bestemt dag i august plejede at vise sig siddende i haven ved Petit Trianon ikke langt fra palæets facade, iklædt en let sommerkjole og med en stor hat på.

Denne overlevering bestyrkede naturligvis de to damers vage formodninger om, at der var noget mærkeligt ved deres spadseretur i Versaillesparken. De begyndte nu systematisk at sætte sig ind i tiden omkring Ludvig XVI og Marie Antoinette. De havde en hypotese om, at alle deres oplevelser i parken måske var en projektion af Marie Antoinettes tanker – det havde nemlig vist sig, at dagen for deres besøg, 10. august, var den dag, folket stormede Tuilleries-Palæet i Paris.

Deres undersøgelser blev ført med en alvorlig ihærdighed, der ikke undlod at give resultat. Det viste sig først og fremmest, at samtlige personer, som havde optrådt i parken, indtil den mindste detalje var klædt, som man var det under Ludvig XVI's sidste regeringsår, og i en af Madame Eloffe, dronningens modehandlerindes, dagbøger står beskrevet reparation af en dragt i begyndelsen af august – en dragt, der i et og alt lignede den dragt, som damen uden for Petit Trianon var iført. Miss Moberley genkendte desuden damen efter forskellige portrætter af Marie Antoinette. Manden ved pavillonen viste sig identisk med grev de Vaudreuil, en kreoler, hvis ansigt var skæmmet af kopar. Han var dronningens fortrolige.

Den lille træbro, vandfaldet og hele det omliggende terræn fandt de beskrevet af kongelige bygmestre og i memoirer, skrevet af hofmedlemmer. Selv bondehuset, som miss Jourdain alene så, var tydeligt aftegnet på et kort fra 1783, og hun fandt desuden fundamentet til det ved et senere besøg på stedet. I dette hus boede den 14årige Marion, en datter af parkens gartner og dronningens yndling. Samme memoirer giver en forklaring på det hurtige løb og det forpustede og ophidsede sendebud. Dronningen havde netop afsluttet en spadseretur med Marion, da en skælvende page dukkede op og overrakte hende et brev fra slotsforvalteren. Da dronningen havde læst brevet, gav hun ordre til øjeblikkelig at blive afhentet i sin vogn, og pagen fjernede sig igen i stor hast. Sendebudets ord til de to damer om at søge »huset« forklares meget let derved, at Marie Antoinette altid kaldte det lille palæ for »Mit hus i Trianon«.

Endog ploven lykkedes det at opspore. Ifølge en historisk kilde opbevarede man under Ludvig XVI's regering en gammel plov ved Petit Trianon, et minde fra en tidligere periode. Ploven blev under revolutionen solgt på auktion sammen med al anden kongelig ejendom. Frøken Jourdain så forøvrigt også ploven igen på et billede fra denne tidsperiode.

Den unge mand, der lukkede porten i slotsbygningen, lykkedes det ikke at identificere, da han sagtens blot har været en tjeneste- eller staldreng. Men at han var »uvirkelig«, fremgår af, at han kom ud af døren til det kgl. galleri i kapellet, som nu ligger i ruiner. Trappen, der gik op til døren, er ødelagt, og døren er spærret.

Senere, de to andre gange frøken Jourdain var på besøg i Versailles, så

- det betaler sig at købe i BRUGSEN

En lille, fin COMTESSE

vil man altid synes om - og derfor er FDBs Comtesse-cigar det helt rigtige. Den er fin, både at nyde og byde, pr. stk. **0.60**

Denne fortryllende model er hentet fra det nye nr. af „Vår Mönstertidning". Det er „Vi"-mønster nr. 3872. Det koster 2 kr.

En ny udgave af „Vår Mönstertidning" med efterårs- og vintermodeller for sæsonen 1952-53 er nu udkommet.
„Vår Mönstertidning" indeholder ca. 50 nye, fikse og elegante modeller af „Vi"-mønstre og koster kr. 1,35.
„Vi"-mønstret er *mønstret udenfor konkurrence.* Det koster 2 kr. for hver model, og mønstret har flere anvendelsesmuligheder.
Hvis De ikke har fået forårs- og sommerkataloget 1952 af „Vår Mönstertidning", kan det nås endnu. Det koster ligeledes kr. 1,35 og indeholder et lignende antal modeller som det nye.

- det betaler sig at købe i BRUGSEN

hun andre personer fra denne epoke, talte med dem og hørte et strygeorkester spille i nærheden. I tonerne, hun skrev ned, genkendtes værker af komponister fra det 18. århundrede. Det tog de to englænderinder 9 år at komme til bunds i deres undersøgelser.

Der var næppe tvivl om, at det var indtryk og tanker, Marie Antoinette havde næret, som de på mystisk vis havde »genoplevet«, men indtrykkene var så sammenfiltrede, at det snarere var en erindring om dem, der hvilede over stedet som en slags forbandelse.

Denne fornemmelse holdt forfatterinderne fast ved. Det hedder i bogen: »Vi tror, at vore to besøg i Trianon er dele af et eneste minde hos den ulykkelige dronning, og at vi, på en rent automatisk måde har haft en vision af det, der foregik i hendes sind for over 100 år siden. Vi tror også, at vi har hørt ord, der blev henvendt til hende —«

Efter bogens første udgivelse fik damerne besøg af tre mennesker, der havde boet i Versailles i seks år, men som til sidst måtte rejse, da det gik dem på nerverne, at »lyset, træerne og stierne jævnligt befandt sig i en abnorm tilstand«. De havde fundet, at »det var bedre at leve i deres eget århundrede end i et andet«.

ER DER NOGEN FORKLARING?

Nu kan man jo reagere forskelligt på denne historie. Nogen vil ryste på hovedet og mene, at det må være det rene vrøvl, mens andre eftertænksomt vil udbryde: — Ja, der er nu mere mellem himmel og jord ...

Videnskaben slutter sig ikke til nogen af parterne. Man har sagligt og nøgternt undersøgt sagen, og når man som en absolu betingelse går ud fra, at de to engelske damers oplevelse ikke kan tages for en absolut naturtro gengivelse af den ulykkelige dronnings erindringer fra særligt kritiske dage, men som et kompromis mellem disse minder og de to mediers egen tankevirksomhed, kommer man til to akceptable konklusioner:

Enten har de modtaget en påvirkning fra den levende dronning, altså en påvirkning direkte gennem de svundne år.

Eller en påvirkning fra den døde dronning.

Den første antagelse vender fuldstændig op og ned på vore begreber om årsag og virkning, medens den anden forudsætter, at minderne fra et menneskes liv, dets udtryk og følelser, har en eksistens ud over den rent biologiske. Begge konklusioner er rimeligere, end de fleste sikkert vil antage, fordi de bygger på et erfaringsmateriale, som videnskaben i stadig større omfang har lejlighed til at gøre studier i, og som har givet sig overraskende udslag.

Noget at leve på i hverdagen

Efter høsten kommer efterårsmøderne på højskoler og i forsamlingshuse som årligt tilbagevendende begivenheder, der imødeses med stor forventning. Mødernes indhold, oprindelse og form behandles her af red. Peter Østergaard

Når høsten er i hus, og der kommer en lille pause i landboernes travlhed, kaldes der til efterårsmøder på højskoler og i forsamlingshuse. Der er sikkert adskillige mennesker, som ikke helt er på det rene med, hvad disse efterårsmøder egentlig er, men for dem, der har været på højskole og har deltaget i det grundtvigske liv, er disse møder årligt tilbagevendende begivenheder, der imødeses med stor forventning.

De »rigtige« højskoler: Askov, Rødding, Ryslinge, Vallekilde, Testrup m. fl. kom i sin tid til at præge en hel egn og blev for deres opland et åndeligt og kulturelt midtpunkt.

Dette skyldtes ikke, at egnens unge blev elever på højskolen. Tværtimod søgte de fleste ofte længere bort, når de skulle på højskole. Men skolen lå dér midt i egnen, og i reglen sad der en forstander, hvis ord havde vægt. Mangt et initiativ i det folkeoplysende arbejde og i rent verdsligt-økonomiske sager havde udspring fra højskolen og dens lærerkreds. Af største betydning var det således, at skolen år efter år slog sine døre op til de store efterårsmøder, som hvert år blev holdt rundt om i september og oktober. Efterårsmødernes gyldne tid var dengang, da *Ludvig Schrøder*, Askov, *Jens Nørregaard*, Testrup, *Ernst Trier*, Vallekilde, og senere *Grønvald Nielsen*, Vestbirk, og *Kristensen-Randers*, Ollerup, rejste rundt til landets forsamlingshuse.

Oplysning og opbyggelse. Men også i vore dage holdes på højskoler og i forsamlingshuse efterårsmøder, hvor højskolemænd og præster – væsentligst fra den grundtvigske lejr – fører ordet.

Hvad disse møder har betydet for folkelig vækkelse og oplysning, kan naturligvis ikke gøres op; men man kan være sikker på, at efterårsmøderne har været den ikke mindst værdifulde del af højskolens virke.

Ved møderne sker dette, at der holdes nogle foredrag, som kan tjene til almindelig oplysning og opbyggelse for alle mennesker uden hensyn til alder, stand eller stilling. Med disse ord har Ryslinge højskoles forlængst afdøde forstander *Alfred Povlsen* karakteriseret efterårsmøderne.

Det første blev holdt på Askov højskole 1877; men ret hurtigt efter tog Vallekilde skikken op, og den bredte sig til næsten alle højskoler og til mange af de frie kredse, som samlede sig om friskoler og frimenigheder.

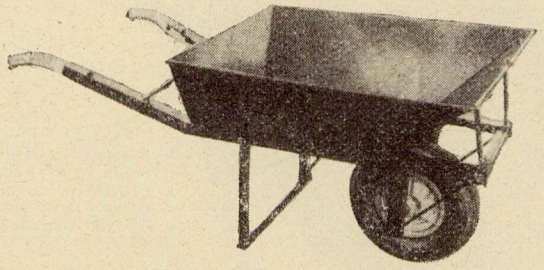
Folkelig tale. Efterårsmødernes emner er lige så brogede som talernes flok. Man ser gerne talere udefra, der stilles kun det krav, at taleren helst skal være en mand af ånd, og han skal helst kunne tale folkeligt.

Hvad disse to ting betyder, er vanskeligt at forklare. At tale folkeligt har intet at gøre med at tale forståeligt og populært. Et foredrag kan godt være vanskeligt at forstå og ligge på et intellektuelt højt plan, men alligevel være folkeligt. Det folkelige er en forkyndelse ud fra et bestemt syn på folket og dets værdier, siger professor *Hal Koch*.

At en mand skal være af ånd, be-

Kvalitetsredskaber
Brincker Værktøj
Et Grejsdal produkt

Tensoplast,
det mest pålidelige elastiske plaster har
4 fordele
1. det sidder bedre
2. det flosser ikke i kanten
3. det tåler at komme i vand
4. det har speciel, antiseptisk gazekompres.
Tensoplast
fås i „Brugsen"

„ASBRO" trillebøre
Den rigtige staldbør, hvor vægten hviler på hjulet.
Leveres med jern- eller trækasse, med jernunderstel og med luftgummihjul.

LYSBRO SKOVLE
saavel almindelige **staalskovle** som **støbestaalskovle** er *alle* forsynet med skafter af skarpt sorteret *fineste asketræ*, som er *vel lagret* i specielle *lufttørringshaller*.
Forlang ved Deres indkøb LYSBRO, og forvis Dem om, at vort indregistrerede varemærke *Himmelbjergtaarnet* er stemplet i skovlbladet.
„TAARNET" og navnet LYSBRO yder Dem garanti paa skovle og alle øvrige
have- og landbrugsredskaber
LYSBRO FABRIKER - Aktieselskab - Silkeborg

Efterårsnyheder fra FDB-Manufaktur

børnelommetørklæder, dessin 17/767, størr.: 23x23 cm med påtrykt motiv, i cellofanposer à 1/2 dus. pr. stk. **0.65**

Manchetskjorte „Perfekt", dessin 2154, størr.: 36/44 prima ensfarvet poplin i farverne: hvid - mørkdrap lysdrap - grå - blå - khaki pr. stk. **29.50**

Nylonstrømper „Norita", dessin 309, størr.: 9-9½-10 med reliefhæl og V-tå, i modefarver, 51 gauge 15 dennier pr. par. **9.85**

Dametørklæde, dessin 24756, vistra, sorterede farver, størr.: 80x80 cm, pr. stk. **7.25**

Natkjole „Norita", dessin 3/2019, størr.: 40-42-44 tricot charmeuse i farverne lax og blå, pr. stk. **23.50**

Flonelstæppe (babytæppe), dessin 47402, farverne blå, rosa og grøn, størr.: 75x100 cm, pr. stk. . . **7.85**

Uldtæppe, dessin 47530, drap med brun bort, størr.: 125x190 cm pr. stk. **26.25**
størr.: 140x190 cm pr. stk. **29.25**

FDB

- det betaler sig at købe i BRUGSEN

tyder ikke, at vedkommende skal have bestemte meninger, men han skal have respekt for og tro på menneskelivet.

Ingen patentmedicin. Talen skal have den frodighed, at der gror noget af den. Det må ikke blive, som det altsammen har været før, hvilket dog ikke skal forstås på den måde, at man får en eller anden patentløsning på tilværelsens mange problemer. Nej, mange tanker sættes i bevægelse. Nogle bringer klarhed, andre skaber spørgen. Det er just ikke de forbavsende kendsgerninger, der bringes tilhørerne, men opmærksomheden henledes på en hel del ting, man nok havde læst om eller hørt, men som man egentlig aldrig havde *tænkt over*. Med andre ord: ved efterårsmøderne sker noget betydningsfuldt, nemlig sand oplysning. Lyset fra ord som frihed, menneskelighed, medmenneske, kærlighed og tro træder ligesom stærkere frem på den dystre og rystende mørke baggrund, vor tid danner.

I efterårsmødernes første tid var der altid mindst eet kristeligt foredrag. Ikke mindst disse gav tilhørerne noget værdifuldt med hjem at leve på i hverdagen.

Gennem de foredrag, man hører, kan døde strenge ofte bringes til at dirre i et menneskesind. De kan – uden hensyn til alle problemer og al videnskab – fylde et andet menneskes sind med glæde og livsmod. Ja, hvor ånden vil det, kan man sætte et menneske således i bevægelse, at det aldrig går i stå. Det var Kolds højskoleprogram, og det er disse uhåndterlige realiteter i menneskelivet, som er efterårsmødernes virkefelt.

Folkelig sang. En anden ting bør fremhæves ved disse møder: *Sangen.* Der synges meget, i reglen efter højskolesangbogen, den bedste danske sangbog, der findes. Og tilhørerne kan synge. Man mærker, at sangene ikke er tomme ord. De er som oftest jævne og folkelige i dette ords bedste forstand: Grundtvigs, Hostrups, Jak. Knudsens, Aakjærs sange med melodier af Laub, Carl Nielsen, Thorvald Aagaard og Oluf Ring.

Meget af det, der siges ved efterårsmøderne, indeholdes i de grundtvigske linier: »Et jævnt og muntert, virksomt liv på jord«. Efterårsmøderne må ses som et led i et folkeligt, arbejdende Danmarks liv; men bagved skal menighedslivet øve sin virkning, for uden det kan et sundt og stærkt folkeliv ikke bevares. Adskillige steder er menighedslivet og folkelivet ved at udtørre. Efterårsmøderne kan her være med til at salte, så sindene bliver mere modtagelige. Muligt trænger et og andet ved efterårsmøderne til ændring eller fornyelse; men gavnligt vil det sikkert være, om man – som i mødernes første tid – lagde dem lidt mere kristeligt an.

Pas på kassekreditterne

Andelskasserne har i 1951 været præget af en fortsat rolig og støt fremgang med et par millioner kroners stigning i balancen og noget lignende i faste indlån, meddelte *Danske Andelskassers* formand, uddeler *Chr. M. Pedersen*, Ryslinge, ved generalforsamlingen fornylig, og konsulenten, revisor *S. Bach*, Risskov, supplerede formandens beretning med en gennemgang og kommentering af andelskassernes driftsregnskab.

Driftsoverskudet androg 395.770,34 kr. eller 15.000 kr. mere end i 1950. Omkostningerne havde udgjort 0,75 pct. af balancen, hvilket vil sige, at andelskassernes omkostninger har været mindre end en trediedel af almindelige bankomkostninger og endog betydelig lavere end omkostningerne i de fleste større sparekasser, der hverken har kassekreditter eller veksler at administrere.

Lånebegæret er stadig ret generende, sagde konsulent Bach, og der må fremdeles udvises den største varsomhed med hensyn til dispositioner over de likvide midler. Han advarede andelskasserne mod en forøgelse af kassekreditterne og henstillede til kassernes ledelser, at man ved vurderingen af ansøgninger om kassekreditter til handel, håndværk og industri ikke lod sig lede af det personlige bekendtskab, men først og sidst så på den regnskabsmæssige dokumentation og på det pågældende medlems omsætning, fortjeneste og egenkapital. Der må således altid være et vist rimeligt forhold mellem egenkapitalen og størrelsen af den kredit, der ønskes.

„En beklagelig passivitet"

Uddelerforeningens formand, uddeler *A. Rasmussen*, Sdr. Kongerslev, har i *Uddelerbladet* i en artikel om Tarpsagen fuldt og helt tilsluttet sig de betragtninger, vi gjorde gældende i vor ledende artikel i *Samvirke*, nr. 13.

Uddelerforeningen vil, skriver A. Rasmussen, altid være villig til at medvirke til at fremme enhver sund bestræbelse for at aktivisere bestyrelserne ude i foreningerne, og på samme måde går Uddelerforeningen ind for det betimelige i, at man, hvor forholdene i øvrigt taler for det, deler brugsforeningerne i to afdelinger, en for butiksvarer og en for grovvarer, med hver sin uddeler og hvert sit regnskab. Endelig ønsker Uddelerforeningen, at al frihandel for uddelerne afskaffes.

Erkend ansvaret! Dette klare, kloge standpunkt kan kun glæde alle, der – som Uddelerforeningens formand selv udtrykker det i artiklen – har øjnene åbne for, at vel kan den enkelte brugsforening bestemme over sine egne forhold, men den har et ansvar overfor de øvrige brugsforeninger og deres fællesforetagender, som det går ud over, hvis et enkelt af leddene i kæden brister. Den lære, der kan og bør uddrages af Tarp-sagen, fastholder A. Rasmussen i disse linier:

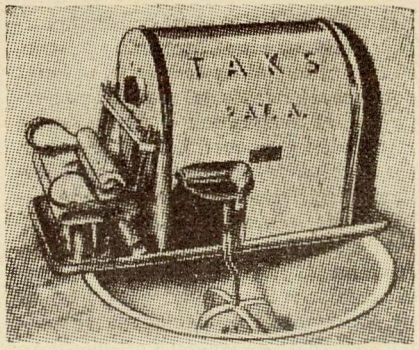
»Her kan vi fuldt ud tilslutte os *Samvirkes* påpegning af, at en brugsforenings bestyrelse har pligt til at følge med i brugsforeningens forretningsmæssige gang – vel at mærke, når bestyrelsens kontrol – hvad også *Samvirke* anfører – ikke udarter sig til, at den i tide og utide vil blande sig i den daglige drift. Det samme har vi gang på gang fra vor side hævdet. Og selv om vi ikke er blinde for, at enkelte uddelere måske ikke just gør sig større umage for at sætte brugsforeningens bestyrelse ind i forretningsgangen, så tror vi dog at turde hævde, at langt det overvejende flertal af uddelere gerne ser, at bestyrelsen – og da særlig formanden – er med i, hvad der sker. Og ikke så få uddelere har også anstrengt sig for at gøre bestyrelsesmedlemmerne interesseret i brugsforeningens drift. Men en kendsgerning er det, at en meget stor part af vore brugsforeningsbestyrelser landet over udviser en mærkværdig og beklagelig passivitet, der til tider endda kan udarte til ligefrem ligegyldighed.«

En lys idé

Uddeleren i Torrild Brugsforening, hr. *Karl Steiner*, er åbenbart en praktisk mand. Han havde gået og set sig gal på en usælgelig vaskemaskine af

Bestyrelsen for den internationale forening for kakao og chokolade, en international sammenslutning af stor-producenter, ar hvilken lederen af FDBs Koldingfabrikker, direktør V. Vilstrup, er medlem, holdt fornylig møde i Rom. Bestyrelsen blev ved denne lejlighed vist den sjældne gunstbevisning at blive modtaget i privataudiens hos Pave Pius XII, der både værdigt og venligt underholdt sig med forsamlingen til trods for, at der foruden fromme katolikker befandt sig såvel fritænkere som strenge protestanter, kvækere og kalvinister blandt bestyrelsens medlemmer. Paven ses i sin hvide dragt i billedets midte. Nr. 3 til venstre for paven er direktør Vilstrup. Herren i bageste række yderst til venstre er lederen af det store engelske chokoladefirma Cadbury, et foretagende, der har gjort sig fordelagtigt bemærket ved sit filantropiske arbejde og ved sin forstående sociale indstilling overfor sin arbejderstyrke.

den sædvanlige lille type med en fritstående elektromotor som drivkraft, og så faldt det ham pludselig ind, at man jo kunne tage maskineriet ud og anbringe det omvendt over en almindelig gruekedel og således få en langt bedre og mere effektiv vaskemaskine, idet man nu også ville have et godt skyllekar.

Han talte om ideen med en god ven, møbelfabrikant *Tage Andersen*, der var i besiddelse af al den håndsnildhed, som krævedes, og Tage Andersen konstruerede nu en helt ny slags vaskemaskine beregnet på anbringelse over en gruekedel. Det blev til vaskemaskinen TAKS (navnet afledt af konstruktørens og idémandens initialer), der — ganske som de meget kostbare tromlemaskiner — både vasker, skyller og vrider. Ja, for naturligvis er vaskemaskinen påmonteret en elektrisk drevet vridemaskine.

TAKS-maskinen er forlængst patentanmeldt og godkendt af de myndigheder, der nu engang skal godkende en sådan maskine. Nu venter man kun på Statens Husholdningsråds udtalelse.

En virkelig konkurrencemaskine. TAKS-maskinen har været udstillet lokalt og vakt megen opmærksomhed. Den koster i dag 890 kr., men da samtlige maskiner hidtil har været håndværksmæssigt fremstillet, vil prisen uden tvivl kunne nedsættes meget væsentligt, når først der kommer et mere fabriksmæssigt sving over fremstillingen. Der har fra privat side været budt på fabrikationsrettighederne, men uddeler Steiner fortæller os, at man hidtil ikke har reflekteret på disse henvendelser. Man vil se tiden an og selv prøve at få fremstilling og salg organiseret, idet man er indstillet på at forsøge at gøre TAKS-maskinen til en virkelig konkurrencemaskine.

Kapitalproblemet i forgrunden

Hvert andet år mødes lærere fra Nordens andelsskoler for at udveksle erfaringer og gennemdrøfte problemer af særlig aktualitet. I år mødtes man på den svenske andelsskole Vår Gård, hvor dr. *M. Bonow* fra den svenske fællesforening åbnede møderækken med et også for de danske deltagere brændende aktuelt foredrag, idet det handlede om de kapitalvanskeligheder, som også den svenske brugsforeningsbevægelse kæmper med, dels som følge af den almindelige pengestramning og de hermed forbundne ulemper på kredittens område, dels den af inflationen forårsagede udhuling af pengeværdien, der på den ene side har gjort brugsforeningernes og fællesforeningens egenkapital utilstrækkelig over for nye opgaver, på den anden side begrænset overskudet og dermed kilden til fornyet kapitaldannelse.

Dr. Bonow omtalte også de midler, som man inden for den svenske brugsforeningsbevægelse havde i sinde at bringe i anvendelse over for den farlige situation, heriblandt større medlemsindskud og forskellige låneformer.

Ikke mindst disse anvisninger på en løsning af likviditetsspørgsmålet bragte diskussionen i gang.

Spørgsmålet om den kooperative skoles plads og rolle inden for den kooperative bevægelse belystes gennem indlæg af rektor *Stovner*, Norge, og lærerne *Buhl* og *Thøgersen* fra den danske andelsskole. Disse indlæg såvel som diskussionen efter dem fastslog som de tilstedeværende læreres overbevisning, at skolen har en central plads inden for bevægelsen, selv om dens betydning ofte er af indirekte natur.

Repræsentanter for de to finske brugsforeningsbevægelser, rektor *Lagus* fra SOK og rektor *Vouristo* fra KK, samt rektor *Jonsson*, tog i deres indlæg rent pædagogiske problemer op til drøftelse, og endelig talte lærer *Brodén*, Sverige, om lagercentralerne, et svensk forsøg med det formål at rationalisere vareformidlingen, m. a. o. en indsats, som ligger på linie med etableringen af d-købene her i landet.

Andelsskolelærernes næste konference vil efter bestemmelsen blive afholdt i Danmark i 1954.

den ideelle efterårssko...

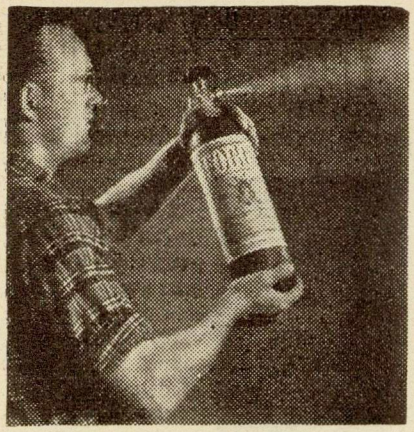
Elegant og solid herre Derbysko i sort boxcalf med ARMY greyhoundsål.

Spørg efter dessin 11-231

Føres i størrelse 6-12 (39-46) og koster **64⁹⁵**

FÅS I BRUGSEN

FDB MAGASINERNE OG MAGASIN ANVA

Farvel til fluerne

Vi har ved en tidligere lejlighed omtalt det nye fluebekæmpelsesmiddel *Foggy*, som FDB har ladet fremstille, og som vil have sin store chance dér, hvor fluerne er blevet modstandsdygtige overfor de øvrige bekæmpelsesmidler. Foggy indeholder DDT, pyrethrum og (ja, det er lige til spiritusprøven) piperonylbutoxyd, og den lille beholder, hvorfra man med et tryk af en finger får giftstoffet forstøvet, er blevet solgt i tusindvis i brugsforeningerne landet over.

Denne første lille Foggy-beholder var imidlertid kun beregnet til brug i stuer. Men nu sælger FDB også Foggy i en stor beholder med 1½ liter vædske til anvendelse ved fluebekæmpelsen i stalde. Som det fremgår af billedet, er beholderen meget let at anvende — også her kræves der blot et let tryk med en finger for at få vædsken forstøvet i rummet.

For et par kroner pr. gang kan der sprøjtes i en middelstor stald, og beholderen kan via brugsen indsendes til ny påfyldning på Esbjerg Kemikaliefabrik. Ønsker man ikke ny påfyldning, refunderes den tomme beholder med 26 kr., når den tilbageleveres uskadt inden for tre måneder efter sidste påfyldning.

Andelsvask pr. selvbetjening

En snes hjem i Hellevad har slået sig sammen om opførelsen af et vaskeri, der skal drives på andelsbasis og med selvbetjening, således at husmødrene selv vasker deres tøj ved hjælp af vaskeriets moderne maskiner.

Samme idé har slået rod i Tinglev. I byens vestlige del har fire og tyve hjem dannet et andelsselskab for at opføre en mindre vaskeribygning med vaskemaskine, centrifuge, varmerulle o. s. v. Hvert medlem skal have rådighed over anlægget et døgn hver måned, og med en månedlig betaling af 10 kr. pr. andelshaver regner man med at have anlægget afskrevet i løbet af en halv snes år.

★ I FÅ LINIER

Andelsfilmens première. Filmen om den danske andelsbevægelse, som *Finn Methling* og *Theodor Christensen* skrev for Ministeriernes Filmudvalg, har nu i sin engelsksprogede version haft première så fjernt et sted som Orkneyøerne nord for Skotland, hvor redaktør *Axelsen Drejer* som deltager i the Danish-Orcadian Agricultural Conference holdt en række forelæsninger over dansk andelsbevægelse.

Udenrigsministeriets Pressebureau har foreløbig bestilt ti kopier af filmen til fordeling blandt repræsentationer i engelsktalende lande

Det første her i landet. I forbindelse med silopakhuset i Nyborg havn opfører *Fyns Andels Foderstofforretning* et hypermoderne korntørringsanlæg til omkring et par hundrede tusind kroner. Anlægget er et hollandsk fabrikat, men udføres efter amerikansk patent og er det første i sin art her i landet. Tørringen sker i nogle meget høje søjler og så hurtigt, at anlægget vil kunne behandle 100 tdr. korn pr. time — en omstændighed, som er af den allerstørste betydning, idet kornet ofte taber sin spireevne, hvis det ikke tørres hurtigt og effektivt.

På højskole i England. Med det formål at fremme den mellemfolkelige forståelse arrangeres der hvert forår en tre-måneders engelsk-skandinavisk højskole på Holly Royde College under Manchester university for yngre kvinder og mænd, der står i praktisk virksomhed inden for folkeoplysningen eller i det demokratiske foreningsliv. På højskolen i månederne marts—maj 1953 vil der blive plads for 100 danske deltagere. Kost, ophold, undervisning og rejse anslås til ca. 2000 kr. Heraf dækker Undervisningsministeriet 1500 kr. Ansøgninger med oplysninger om alder, uddannelse, hidtidige virksomhed, sprogkundskaber etc. sendes inden 15. september til FDBs oplysningsudvalg.

Pionervirksomheden inden for de danske andels-fjerkræslagterier, *Sydjydsk Andels-Fjerkræslagteri*, fejrede den 16. august 25 års jubilæum og udsendte i denne anledning et nydeligt lille jubilæumsskrift, der fastholder de omstændigheder, under hvilke man for første gang her i landet optog fjerkræslagtning på andelsbasis. Man lægger her mærke til, at en *købmand* — nemlig købmand *Niels Lind*, Naffet 28, Haderslev — var blandt initiativtagerne. De første slagtninger blev da også foretaget i nogle lokaler i baggården til købmand Linds forretning. Siden 1935 har Sydjydsk Andels-Fjerkræslagteri hørt hjemme i Vamdrup. Med virksomhedens nye amerikanske anlæg kan der færdigbehandles fra 300 til 1300 dyr pr. time.

Husholdningskonsulent i FDB. Husholdningslærerinde, frk. *Mette Sandahl* er tiltrådt som husholdningskonsulent i FDB, hvor hun, knyttet til oplysningsudvalget, i første række vil komme til at beskæftige sig med det oplysningsarbejde, udvalget tilrettelægger for husmødrene.

Det er af sine egne ... »Alt for mange købmænd troede, at de i uddannelse var foran kooperationen, men det var kooperationen, der var foran købmændene. Alt for få handelsskoler underviser i varekundskab ...« Dette er ikke et citat af en brugsforenings-agitationspjece, men blev sagt af købmand *A. S. Lysgaard*, Hjørring, ved et delegeretmøde for Centralorganisationen af Købmandsforeninger.

Vi nærmer os jul. I hvert fald er redaktørerne af de mange julehefter nu ved at lægge sidste hånd på værket. Således også *Milling*, der redigerer Uddelerforeningens *Julegranen*.

Dette smukke julehefte vil i år udkomme i et nyt, mindre format, således at det i højere grad får karakter af en julebog. Og da det er erfaringen, at et slet ikke ringe antal eksemplarer går »over dammen« til danske i Amerika, har den altid idérige Milling denne gang sørget for, at der på Julegranen også hænger en fint illustreret artikel om Ræbild bakker.

Halv selvbetjening. En af vore allerældste brugsforeninger, *Tømmerup Brugsforening* ved Kalundborg, forsøger sig nu med halv selvbetjening, idet der i butikken er opstillet reoler, hvor medlemmerne kan ekspedere sig selv med isenkram- og manufakturvarer, specielle sæsonvarer, småkager og afvejet frugt. Da selvbetjeningssystemet rummer adskillige problemer for brugsforeningerne på landet, er det selvsagt af betydning, at man prøver sig frem og gør sine erfaringer uden at sætte for meget på spil.

Godt en femtedel. FDBs margarineproduktion er nu steget så stærkt, at man i dag fremstiller omkring 22 pct. af al den margarine, der spises her i landet.

25 år i FDB. Afdelingschef *Herman Jensen*, isenkramafdelingen i Nykøbing F., fejrer den 1. september 25 års dagen for sin ansættelse i FDB. Herman Jensen var tilknyttet isenkramafdelingen i København, indtil han i 1946 overtog ledelsen af isenkramafdelingen i Nykøbing F.

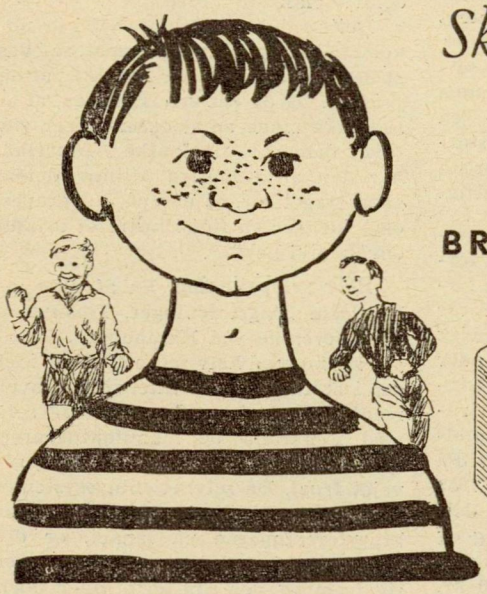
Jubilæer. *80* år: *Forbrugsforeningen af 1872*, Ålborg, den 8. september. *50* år: *Skjellerup Brugsforening*, den 14. september.

Duftende renhed

REGINA sæbe har en frisk parfumeret duft, der giver en dejlig følelse af det reneste velvære.

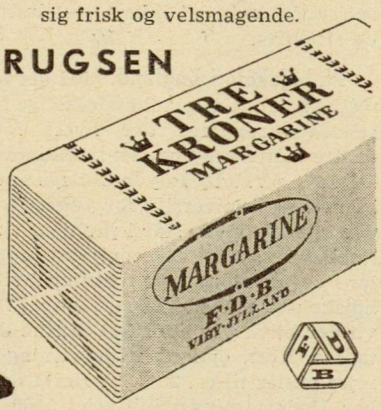
- det betaler sig at købe i Brugsen

Skolemadpakken

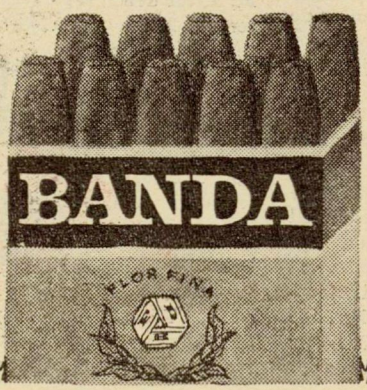
Selvfølgelig får han Trekroner margarine på skolemaden – den holder sig frisk og velsmagende.

BRUGSEN

BANDA - en fin brand

Er De blandt cerutternes venner, bør De snarest lære BANDA at kende - både De selv og Deres pengepung vil synes godt om bekendtskabet, pr. stk. **28 øre**

- det betaler sig at købe i BRUGSEN

Ude godt, men

Fru *Lis Groes* siger om Amerika, landet med de dejlige køkkener og de forkælede husmødre, som vi ofte misunder lidt: – Hvis De vil spørge mig, om jeg vil bytte og tage over til USA, så siger jeg *nej!!* Så vidt jeg kunne se, savnede man noget af den *hygge*, som præger de aller fleste hjem her i landet. Køkkenerne var faktisk det bedste, stuerne var så mærkeligt »forladte« i udtrykket. Det var tydeligt, at bilen var det sted efter køkkenet, hvor familien opholdt sig mest –

Fru Lis Groes.

Nyt navn til kunstsilke

Man har længe inden for tekstilbranchen været ked af den forveksling, der finder sted mellem *natursilke* og *kunstsilke*, og har derfor vedtaget at følge de lande, England, USA, Frankrig og Sverige, der betegner kunstsilke som *rayon*.

Et særligt sprogudvalg, nedsat af tekstilfabrikant-foreningen i samarbejde med andre organisationer, har arbejdet med navne til de kunstige tekstilmaterialer. Det er her vedtaget at erstatte ordet *celluld* med ordet *rayonuld*, da materialet jo kun er en kortfibret form for rayon. *Rayonuld* har altså intet med *uld* at gøre. Uld som endestavelse har forlængst vundet hævd i sproget som betegnelse for kortfibret materiale, jævnfør *træuld, glasuld* etc. I samme betydning anvendes stavelsen i *rayonuld*.

Der arbejdes nu videre med navnene på de andre kunstige fibre, f. eks. *nylon* og *orlon*, og parallelt med dette arbejde er man i færd med at planlægge betegnelserne for *blår, kamgarn* og andre fibre fra dyre- og planteriget.

Mandelmælk-gele

20 stk. søde mandler, 4 stk. bitre mandler, 2½ dl sødmælk, 2½ dl kogende vand, 8 blade husblas, vanille, melis, ristede mandler og kandiserede kirsebær.

Skold og smut mandlerne, hak dem fint og mal dem gennem en mandelkværn. Hæld det kogende vand på mandelmassen og lad den stå tildækket ½ time. Opløs den udblødte husblas over vanddamp, si vandet fra mandlerne og bland alt sammen. Smag blandingen til med sukker og vanille og hæld den i forme, der er vædet med koldt vand. Når geleen er stivnet, vendes den ud af formen, pyntes med ristede mandler og røde eller grønne kirsebær, medens der serveres saftsauce til.

Nogle parfumeråd

Spred parfumen. Stænk parfume over håret (det gøres lettest med en forstøver), dup den på de steder, hvor legemets hede får duften til at træde tydeligt frem, håndledene, tindingerne, halsen o. s. v., douch den let på skulderpuder, hat, handsker, taske og evt. pelsværk. Når man sådan spreder parfumen over hele personen, bliver man hele tiden ligesom omgivet af en yndig duft.

Parfume kan man ikke strække over længere tid ved karrigt at gemme de kostbare dråber i flasken, for alkoholen i parfumen fordufter. Men for at få den til at vare længst muligt, kan man stille den koldt og mørkt, og luk altid flasken så grundigt som muligt, så den så vidt muligt bliver lufttæt. Og for yderligere at spare: – læg den tomme parfumeflaske mellem Deres linned – duften hænger ved længe.

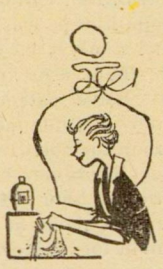

Eau de cologne er lettere end parfume, ikke så koncentreret og derfor billigere. Den kan man være mere rundhåndet med. Den er aldeles storartet som erstatning for vand, hvis man ønsker en hurtig hårondulation, men husk, at den tørrer håret ud, så den skal bruges sammen med hårolie.

Gnid Dem ind i eau de cologne efter badet, og husk, at det køler og kvikker op at gnide tindinger og håndled med et par dråber eau de cologne på en hed sommerdag eller i en kvalm balsal. Frisk og dejlig virker duften mellem skabets sengelinned.

Eau de cologne er et godt middel til at befri en stue for røg. Hæld lidt af vædsken ud i en underkop og sæt en tændstik til. I løbet af et øjeblik er røgen borte.

Forsikring betyder større tryghed

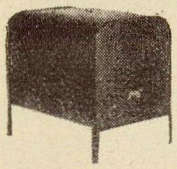
Tegn forsikring i Deres egne selskaber. Vore medarbejdere er altid gerne til tjeneste med oplysninger om ethvert forsikringsspørgsmål.

DE SAMVIRKENDE DANSKE ANDELS-FORSIKRINGS-SELSKABER

Reventlowsgade 14 - København V - Telefon 14.350

Andels-Anstalten Tryg — Andels-Pensionsforeningen
Forsikringsselskabet Fællesvirke
Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring
Sogneraadsforeningernes Ulykkesforsikring for Landbrugere

GASOVNEN
„FREM“

Den økonomiske husmoder såvel i byen som på landet bruger gasovnen FREM til bagning og stegning, fordi den er billigst i anskaffelse og billigst i brug.

FREM ovnen, som koster kr. 48,00 i brugsforeningen, er lavet af lette, holdbare materialer, med en ekstra god isolering, så den hurtigt opnår tilstrækkelig varme.

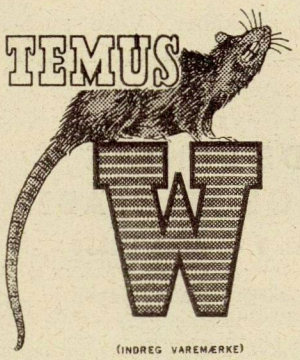
Den har ikke indbygget gasbrændere, men anbringes over et af Deres gasapparater. Med hver FREM ovn følger en braddepande og en bageplade på 40 × 27 cm.

Lad Deres uddeler vise Dem den besparende og uden sammenligning billigste og bedste gasovn.

Primusovnen FREM fås som sædvanlig og må ikke forveksles med FREM gasovnen.

ALT LYKKES I EN „FREM“ OVN

Forlang altid

(INDREG. VAREMÆRKE)
WARFARIN RODENTICIDES

og De har garanti for, at den indeholder „WARFARIN“

derfor

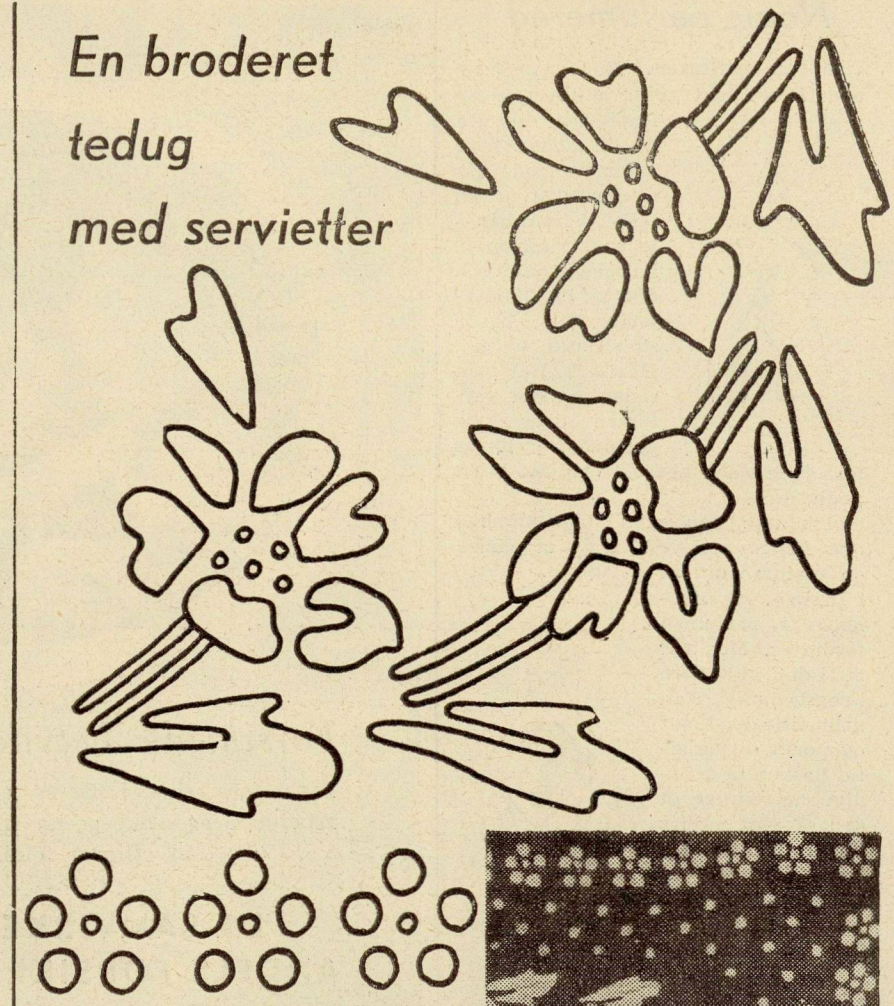
tilbagevis efterligninger

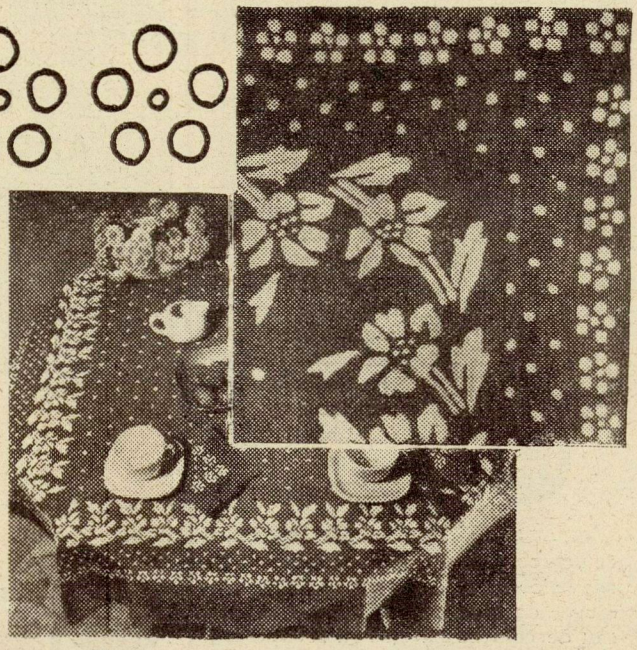
„TEMUS W“

Den dødssikre rotte- og musegift fremstillet med orig. WARFARIN fra SOREX (London) LIMITED.

OBS.:
Færdig til brug i såvel æde- som trædegift.

En broderet tedug med servietter

Denne smukke tedug (sy den i blåt med hvide motiver eller rødt-hvidt, grønt-brunt eller gult-hvidt) er ret hurtigt syet og vil være en glimrende gave til sølvbryllup, bryllup eller jul. Den syes på lærred og broderes enten med amagergarn eller med fint perlebroderegarn, og man går frem på denne måde:

Kant dugen med hulsøm. Ca. 10 cm fra hulsømmen tegnes den lille blomsterbort. Derefter syes med 1½ cm's mellemrum de små prikker i tre rækker, der er forskudt for hinanden. Rækkerne syes med 1½ cm 's mellemrum.

På fotografiet er det nemt at se, hvordan selve det store blomstermotiv tegnes. Alle motiverne er gengivet i passende størrelse og lige til at tegne over.

Det åbne kvadrat i midten af dugen prikkes af med 3 cm's mellemrum, ligeledes forskudt for hinanden.

Den lille serviet er ca. 30 cm i kvadrat. Den kantes med hulsøm, og i det ene hjørne syes et lille motiv svarende til motivet på dugen.

Motiverne syes i fladsyning.

Selve påtegningen er sikkert det, der vil volde mest hovedbrud, men har man forinden regnet nøje ud, hvor meget plads der kan blive til hvert motiv, og hvor prikkerne skal stå, er det meget nemt at overse. Forøvrigt kan man for små penge få et broderimagasin til at påtegne dugen, så er man sikker på, at resultatet bliver helt fint.

Kan man nu forstå –

★ at forældre stadig lader deres børn lege med bue og pile, til trods for at aviserne næsten daglig bringer meddelelser om børn, der har fået et øje ødelagt af en vildfaren pil.

★ at folk ikke sørger for at stille alle farlige flasker uden for børnenes rækkevidde. Jeg læste i en avis om en lille dreng, der havde drukket svovlsyre af en flaske, der stod på et køkkenbord. Hans indre organer blev ætset bort, inden han døde.

★ at børn stadig kan forårsage masser af brande. Det er da meget nemt enten at fjerne tændstikkerne fra børnenes rækkevidde eller – bedre endnu – at lære børnene, fra de er ganske små, at omgås og bruge tændstikker, så de ikke finder på at lege med dem, fordi det er forbudt og spændende.

Til det danske klima

Vi må snart til at tænke på efterårsstorm og regn. Børnene skal have lune og praktiske frakker til at gå den køligere tid i møde med, og derfor viser vi her tre både klædelige og praktiske mønstre, der kan fås i een kuvert i brugsen.

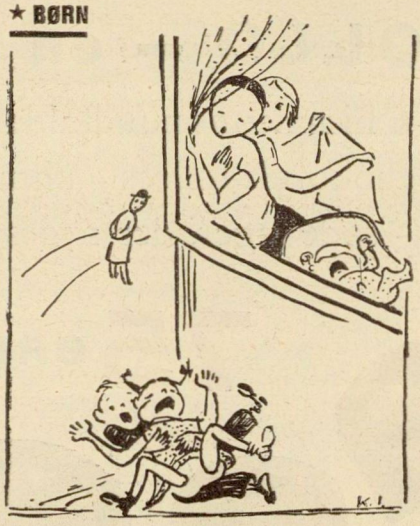
Alle tre frakker, der er til størrelserne 3, 6 og 12 år, har nr. 3790 i mønsterjournalen, og der findes endda mønster til endnu en størrelse, alder 9 år, i mønsterkuverten.

Frakkerne har raglanærmer, for det giver den største bevægelsesfrihed. Der er lommer, man kan lune kolde hænder i, og til pigefrakkerne er der naturligvis hætter.

Til vinter kan frakkerne bruges med en ulden trøje under – hvis De syr af vindtæt stof, bliver denne påklædning varmere end den varmeste ulster.

★ BØRN

Tvillingerne og det lille nye barn

Nu skal du bare høre en lille historie om tvillinger. Det var en dreng og en pige, og drengen hed Ole, og pigen hed Liselotte. Liselotte var fire år, hvor gammel var så Ole? Ja, han var nemlig også fire år, for de *var* jo tvillinger.

En dag talte deres mor i telefon, og da hun havde lagt røret på, sagde hun:

– Det var tante Inger. Hun spurgte, om jeg ville komme over og se hendes lille nye barn. Men I kan ikke komme med, for I er forkølede, og så smitter I bare det lille barn.

Det var tvillingerne lidt kede af, og da deres mor var gået, sagde Liselotte:

– Bare vi også kunne se det nye barn!

– Jeg ved godt, hvordan vi gør, sagde Ole. Vi render bare hen og kigger ind ad vinduet.

– Men hvis vi så smitter barnet! sagde Liselotte forskrækket.

– Du er dum, sagde Ole vigtigt, for man kan slet ikke smitte gennem en rude.

Og tvillingerne skyndte sig af sted. Men da de kom hen til tante Ingers hus, kunne de slet ikke nå op til vinduet, og det var de selvfølgelig skuffede over. Men Liselotte fik en god idé: – Nu kan du løfte mig op først, så kan jeg løfte dig op bagefter, sagde hun til Ole.

– Jeg vil se først, sagde Ole.

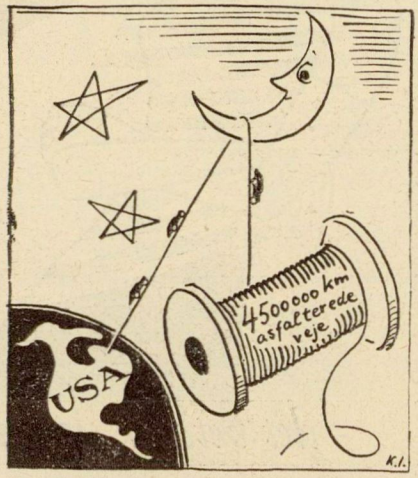
– Næ, for det var mig, der fandt på det, svarede Liselotte.

Så Ole måtte jo tage fat. – Puh, hvor du er tung, stønnede han. Men Liselotte nåede op til vinduet og kunne kigge lige ind til det lille barn, der lå i sin vugge og skreg og sparkede.

– Åh, barnet græder, sagde Liselotte. Det har nok ondt i maven.

Men Ole sagde, at det var noget sludder. Små børn græder altid, når de er sultne. I det samme faldt han baglæns med Liselotte oven på sig, og de tumlede begge rundt på gaden.

De hylede sådan, at deres mor kunne høre det helt ind i stuen, hvor hun sad og snakkede med tante Inger, og hun kom ud og skændte lidt på dem, fordi de jo slet ikke havde fået lov til at gå hen og se barnet. Men hun var ikke så vred, for hun kunne godt forstå, at de havde været nysgerrige. Så da hun var færdig med at skænde på dem, løftede hun dem begge to op til vinduet, så de rigtig kunne se det lille bitte nye barn.

Så vældig er De forenede Stater

★ De forenede Stater er 32 gange så stort som England.

★ Staten Texas i den sydvestlige del af USA er alene større end Frankrig.

★ Den store saltsø i mormonstaten Utah er større end Det døde hav i Palæstina, men alligevel kaldes den i USA blot en sø.

★ I Minnesota findes det største hul, lavet af mennesker, i verden. Det er en stor jernmine, i hvilken man har gravet mere jord bort, end da Panama Kanalen i sin tid blev udgravet.

★ Der er lige så langt fra Chicago til San Antonio ved Stillehavskysten, som der er fra Singapore til Tokio.

★ Staten Californien ved Stillehavet har en befolkning på 11 millioner mennesker og er i udstrækning større end hele Japan, der dog rummer ikke færre end 85 millioner mennesker. Så der er stadig god plads i USA til nye borgere.

★ I De Forenede Stater findes der tre gange så mange biler som i resten af verden.

★ Der findes mere end 4½ million km asfalterede veje i De Forenede Stater – det vil være nok til at lave tolv landeveje til månen.

SAMVIRKE's redaktion, annonceafdeling, abonnementsafdeling: Njalsgade 15, København S. Tlf. C. 4015. **SAMVIRKE** påtager sig intet ansvar for manuskripter, fotografier eller tegninger, der uopfordret indsendes. — **Trykt i FDB trykkeriet, København S.**

ROLLO – en god bekendt

6 himmerigsmundfulde i hver rulle Rollo
chokolade-toffees – uhm, det er vel nok sager
– søde sager, der nydes af alle, pr. rulle

75 ØRE

– det betaler sig at købe i BRUGSEN

Er De blandt ceruttens venner,
bør De snarest lære Banda at kende –
både De selv og Deres pengepung
vil synes om bekendskabet

28 ØRE